

نگاه به گذشته

آزمون ۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۵

یازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۲۰
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۲۰
۳	علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵
۵	منطق	اجباری	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اقتصاد	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	۱۵

پدیدآورندگان آزمون

طراحان:

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۱)	پیمان طیار، میثم خشنودی، سعید رازورز، علی حسینی‌نوه، رضا خان‌بابایی، عباس مالکی، علی آزاد
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم‌نوری‌نیا، سعید جعفری، محمد نورانی، علی صیدانلو، محمدعلی دولت‌خواهی، مبین محمدی‌تراکمه
عربی، زبان قرآن (۱)	محمدرضا سوری، امیرعلی فردین، رضا مهدیزاده
منطق	پرگل رحیمی، موسی سپاهی، امیرمحمد قلعه‌کاهی، محمدرضا شریفی، یاسین ساعدی
اقتصاد	سارا شریفی، احسان عالی‌نژاد، سپیده فتح‌الهی، نگین مرسلی
ریاضی و آمار (۲)	رضا خان‌بابایی، علی آزاد، عباس مالکی، میثم خشنودی
علوم و فنون ادبی (۲)	محمد نورانی، سعید جعفری، عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، احمد فهیمی، ابراهیم رضایی‌مقدم، افشین کیانی، سمیه قان‌بیلی
روان‌شناسی	محمد حبیبی، فاطمه ابراهیمیان، حمیدرضا توکلی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن (۲)	علی‌اکبر ایمان‌پرور، خدیجه علی‌پور، حمیدرضا قائدامینی، آرمن ساعدپناه، مجید همایی، افشین کرمان‌فرد
فلسفه (۱)	سیدمحمد مهدی طباطبایی، غلامحسین عزیزی، مهرشاد ایمانی‌نسب، محمد رضایی‌بقا، علیرضا نصیری، پرگل رحیمی، کوثر دستورانی

گزینشگران و ویراستاران:

نام درس	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی	ویراستاران مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	عباس مالکی	محمد بحرایی	سمیه اسکندری	معصومه صنعت‌کار امیرمحمد علیپور سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم‌نوری‌نیا	مریم پیروی	الناز معتمدی	محسن جمشیدی مائده ملکی
عربی، زبان قرآن (۱)	علی رضی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی	مهدی یعقوبیان مسلم احمدنژاد
منطق	یاسین ساعدی	امیرمحمد حسنی، فرهاد علی‌نژاد	سوگند بیگلری	محمدحسین صادق‌پور علی بدری
اقتصاد	سارا شریفی	سینا غلامی	سجاد حقیقی‌پور	زهره شمسایی
ریاضی و آمار (۲)	عباس مالکی	محمد بحرایی	سمیه اسکندری	معصومه صنعت‌کار امیرمحمد علیپور سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم‌نوری‌نیا	مریم پیروی	الناز معتمدی	محسن جمشیدی مائده ملکی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محیا مالکی	محمدصدرا پنجه‌پور	مریم عابدی
عربی، زبان قرآن (۲)	علی رضی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی	مسلم احمدنژاد مهدی یعقوبیان
فلسفه (۱)	یاسین ساعدی	نگین مرسلی، فرهاد علی‌نژاد	سوگند بیگلری	علی بدری

گروه فنی و تولید:

مدیر گروه	فرهاد علی‌نژاد
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سوگند بیگلری
مسئول دفترچه	ملیکا ذاکری
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهین علی‌محمدی‌جلالی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

نمایش داده‌ها
فصل ۴ درس ۱ و ۲
صفحه ۹۹ تا ۱۱۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

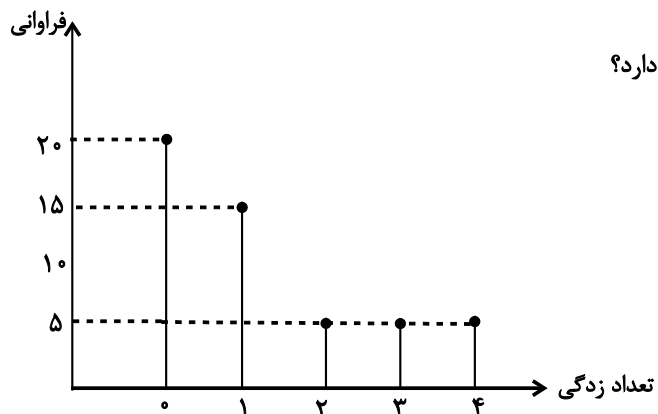
۱- برای رسم یک نمودار اگر هدف فقط نمایش «سهم هر بخش از کل» باشد، اما تعداد دسته‌ها زیاد (مثلاً ۱۲ دسته) باشد. بهترین انتخاب کدام است؟

(۱) نمودار دایره‌ای چون همیشه مناسب سهم است.

(۲) نمودار میله‌ای چون مقایسه دقیق‌تر می‌دهد.

(۳) نمودار پراکندگی چون رابطه نشان می‌دهد.

(۴) نمودار خط شکسته چون روند نشان می‌دهد.

۲- طبق نمودار میله‌ای چند درصد مانتوهای تولیدی ۲ یا کمتر از ۲ مورد زدگی دارد؟

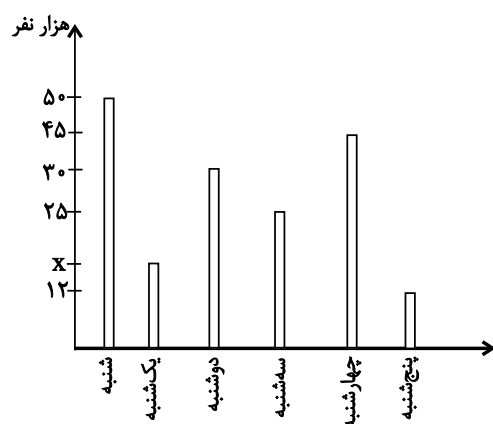
(۱) ۴۰ درصد

(۲) ۸۰ درصد

(۳) ۵۰ درصد

(۴) ۶۰ درصد

۳- نمودار زیر نشانگر میانگین تعداد مراجعان به بانک در روزهای هفته است. اگر زاویه مرکزی روز دوشنبه در نمودار دایره‌ای متناظر برابر ۶۰ درجه باشد،

چند درصد مراجعان در روز یکشنبه به بانک می‌روند؟

(۱) ۱۰

(۲) ۱۵

(۳) ۱۸

(۴) ۲۰

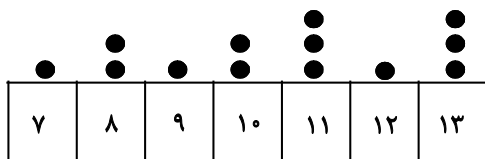
۴- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر، برای داده‌ها نمودار جعبه‌ای رسم می‌کنیم. نسبت دامنه میان چارکی به طول سبیل سمت راست کدام است؟

(۱) ۴

(۲) ۸

(۳) ۳

(۴) ۶

۵- کدام متغیر نمی‌تواند متغیر سوم در نمودار حبابی باشد؟

(۱) تعداد دانش‌آموزان یک کلاس

(۲) مساحت زمین

(۳) کدملی

(۴) وزن افراد

۶- اگر نمودار حبابی را به راداری تبدیل کنیم، زاویه بین هر ۲ شعاع متوالی در نمودار راداری چند درجه است؟

(۱) ۱۲۰

(۲) ۶۰

(۳) ۹۰

(۴) ۱۸۰

۷- در یک نمودار راداری، یک واحد به تعداد متغیرها اضافه می‌کنیم. در این صورت زاویه بین دو شعاع متوالی ۳۰ درجه کاهش پیدا می‌کند. تعداد متغیرهای اولیه کدام است؟

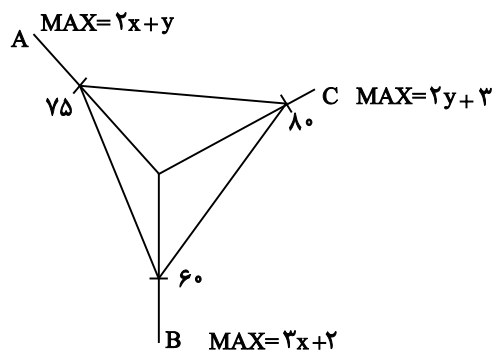
(۱) ۴

(۲) ۳

(۳) ۵

(۴) ۶

۸- اگر در نمودار زیر متغیر A و B با هم برابر باشند و متغیر C برابر با ۱۲ باشد، کدام گزینه برحسب مقدار ماکزیمم درست است؟

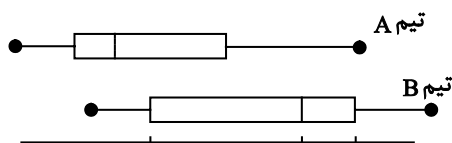
$$\max A > \max C > \max B \quad (۱)$$

$$\max C > \max A > \max B \quad (۲)$$

$$\max B > \max A > \max C \quad (۳)$$

$$\max C > \max B > \max A \quad (۴)$$

۹- با توجه به نمودار جعبه‌ای امتیازات کسب شده دو تیم A و B کدام گزینه درست نیست؟

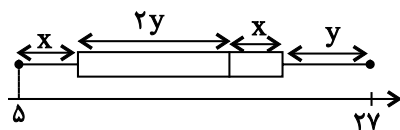
(۱) تقریباً ۲۵ درصد امتیازات تیم A از $\min$ امتیازات تیم B کمتر است.

(۲) ماکزیمم امتیازات تیم B از ماکزیمم امتیازات تیم A بیشتر است.

(۳) ماکزیمم امتیازات تیم A از امتیاز بیش از ۵۰ درصد تیم B کمتر است.

(۴) میانه امتیاز تیم B از چارک سوم امتیاز تیم A بیشتر است.

۱۰- با توجه به نمودار جعبه‌ای شکل زیر، اگر مجموع چارک اول و سوم برابر با ۳۳ باشد، میانه داده‌ها کدام است؟

$$۲۰ \quad (۱)$$

$$۱۹ \quad (۲)$$

$$۱۸ \quad (۳)$$

$$۱۶ \quad (۴)$$

جناس و انواع آن و
کارگاه تحلیل فصل
درس ۱۲
صفحه ۹۷ تا ۱۰۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- به ترتیب آرایه‌های «جناس همسان، تشبیه، تلمیح، مجاز، حس‌آمیزی» در کدام گزینه آمده است؟

- الف) همچو یعقوب آمد از هر سو به سویم تیر حزن
ب) غلام آن لب ضحاک و چشم فتانم
ج) این باد و بروت و نخوت اندر بینی
د) نه دست آن که بگیریم زلف ماهی را
ه) نگر تا چه گوید سخن‌گوی بلخ
- ۱) ج - الف - د - ب - ه
۲) ج - الف - ب - د - ه
۳) ب - ه - الف - د - ج
۴) ب - ه - د - ج - الف

۱۲- آرایه نوشته‌شده مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) ز بس که فیض عطا ریخت بر چمن باران
۲) شهری اگر به قصد من جمع شوند و متفق
۳) خواجه در ابریشم و ما در گلیم
۴) طوطی چو سخن‌گویی پیش شکر می‌برد
- ز بار منت او گردن بنفشه خمید (تشخیص - حسن تعلیل)
با همه تیغ برکشم وز تو سپر بیفکنم (تضاد - مجاز)
عاقبت ای دل همه یکسر گلیم (جناس همسان - تلمیح)
طوبی چو روان گردی بر رهگذرت میرد (مراعات نظیر - جناس همسان)

۱۳- در کدام بیت جناس همسان (تام) به کار نرفته است؟

- ۱) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی
۲) تو را آهنگ وصل ما نباشد گو مباش
۳) من از اول روز دانستم که با شیرین در افتادم
۴) تار زلفت را جدا مشاطه گر از شانه کرد
- ۱۴- در همه گزینه‌ها به جز ... جناس وجود دارد.

- ۱) ای منور به تو نجوم جلال
۲) مهره توان برد، مار اگر بگذارد
۳) اهل دین را به توسل استظهار
۴) نه ملک را ز طاعت تو ملام
- وی مقرر به تو رسوم کمال
غنچه توان چید، خار اگر بگذارد
اهل کین را به توسل استیصال
نه فلک را ز خدمت تو ملال

۱۵- در کدام بیت هر دو نوع جناس همسان و ناهمسان به کار رفته است؟

- ۱) هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش
۲) نالم ز دل چو نای من اندر حصار نای
۳) بر سمرقند اگر بگذری ای باد سحر
۴) شد آن زمانه که رویش به‌سان دیبا بود
- باز جوید روزگار وصل خویش
پستی گرفت همت من زین بلند جای
نامه اهل خراسان به بر خاقان بر
شد آن زمانه که مویش به‌سان قطران بود

۱۶- در همه گزینه‌ها به جز ... جناس ناهمسان وجود دارد.

- (۱) گدا را چو حاصل شود نان شام چنان خوش بخسبد که سلطان شام
- (۲) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را مهر لب او بر در این خانه نهادیم
- (۳) من که باشم در آن حرم که صبا پرده دار حریم حرمت اوست
- (۴) سعدیا گر نکند یاد تو آن ماه، مرنج ما که باشیم که اندیشه ما نیز کند

۱۷- تقطیع کدام مصراع درست است؟

- (۱) چشم دل باز کن که جان بینی: چشم مِ دلِ با/ ز کُنِ کِ جان/ بی نی
- (۲) بی وفا حالا که من افتاده‌ام از پا چرا؟: بی وَ فا حا لا/ کِ مَن اُف تا/ دِ اَم از پا چ/ را
- (۳) ز هستی مر اندیشه را راه نیست: ز هَس تی م/ رَن دی شِ را/ راه نیست
- (۴) بیا تا قدر یکدیگر بدانیم: بِ یا تا قَد/ رِ یک دِ ی/ گر بِ دا نیم

۱۸- الگوی حروف قافیه در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) صد شکر گویم هر زمان، هم چنگ را هم جام را کاین هر دو بردند از میان، هم ننگ را هم نام را
- (۲) بعد از این دست من و دامن آن سرو بلند که به بالای چمان از بن و بیخم برکند
- (۳) بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت برآید که ما خاک باشیم و خشت
- (۴) چو شد روز رستم بپوشید گبر نگهبان تن کرد بر گبر بیر

۱۹- مفهوم کدام بیت در برابر آن نادرست آمده است؟

- (۱) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق مژه بر هم زند، گر بزنی تیر و سنانش (تحمل جفای معشوق)
- (۲) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را مهر لب او بر در این خانه نهادیم (وفاداری معشوق)
- (۳) کنونت که چشم است اشکی بیار زبان در دهان است عذری بیار (سفارش به غنیمت شمردن فرصت عمر)
- (۴) بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت برآید که ما خاک باشیم و خشت (ناپایداری عمر)

۲۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات یکسان نیست؟

- (۱) جهان‌ا چه بدمهر و بدخو جهانی چو آشفته بازار بازار گانی
- (۲) مکن تکیه بر ملک دنیا و پشت که بسیار کس چون تو پرورد و کُشت
- (۳) خمر دنیا با خمار و گل به خار آمیخته‌ست نوش می‌خواهی هلا! گر پای داری نیش را
- (۴) جهان‌ا چه بد مهر و بدگوهری که خود پرورانی و خود بشکری

علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا

۲۱- کدام گزینه، درباره حکایت زیر از گلستان سعدی، درست نیست؟

«یاد دارم که در ایام طفولیت متعبد بودمی و شب‌خیز و مولع زهد و پرهیز. شبی در خدمت پدر رحمة الله علیه نشسته بودم و همه شب دیده بر هم نبسته و مصحف عزیز بر کنار گرفته و طایفه‌ای گرد ما خفته. پدر را گفتم: از اینان یکی سر بر نمی‌دارد که دوگانه‌ای بگذارد. چنان خواب غفلت برده‌اند که گویی نخفته‌اند که مرده‌اند. گفت: جان پدر! تو نیز اگر بخفتی به از آن که در پوستین خلق افتی.»

(۱) حذف افعال به قرینه مشهود در متن وجود دارد و واژگان عربی، بسیار است.

(۲) پیام نهایی حکایت، نکوهش مردم‌آزاری است.

(۳) سعدی، از آرایه‌های تشبیه و کنایه استفاده کرده است.

(۴) «را» در معنای «به» به کار رفته است.

۲۲- در کدام بیت، هر دو نوع جناس (همسان و ناهمسان) به کار رفته است؟

(۱) گرچه سر عربده و جنگ داشت تنگ شکر در دهن تنگ داشت

(۲) طومار ندامت است طبع من حرفی است هر آتشی ز طومارم

(۳) این جمله جان‌ها را در عشق چنگ سازم وز چنگ بی‌زبان من سیصد زبان برآرم

(۴) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را

۲۳- در چند بیت از ابیات «جناس» وجود دارد؟

الف) چو گُلِ بینشِ ما خاکِ آستانِ شماس

ب) شب هجر است و دارم بر فلک دست دعا اما

ج) موی و رویت روز و شب در چشم ماست

د) بیفتد بار اندوه فراقش، از دل سلمان

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۲۴- در هر دو بیت کدام گزینه آرایه «اشتقاق» به کار رفته است؟

الف) خدایگانا فرخنده مهرگان آمد

ب) ز مشرق سرکوی آفتاب طلعت تو

ج) تنور لاله چنان بر فروخت باد بهار

د) هزار شکر که دیدم به کام خویش باز

هـ) بر ما بسی کمان ملامت کشیده‌اند

(۱) الف، ب (۲) د، الف (۳) هـ، الف (۴) د، هـ

۲۵- آرایه‌های «استعاره، جناس همسان، تلمیح، تضاد و تشبیه» به ترتیب در کدام گزینه آمده‌اند؟

الف) مرغ‌سان از قفس خاک هوایی گشتم

ب) صبا به خوش‌خبری دهد سلیمان است

ج) بیگانه گشتم از همه خوبان به مهر تو

د) چه لعبت است که از مهر ماه رخسارش

هـ) ای داد، کس به داغ دل باغ، دل نداد

(۱) هـ - د - ب - ج - الف (۲) ب - ج - الف - هـ - د (۳) الف - د - ب - هـ - ج (۴) ج - ب - الف - هـ - د

(۱) گسستم ز دنیای جافی امل
(۲) ناجنس بی ادب ره او می رود سزد
(۳) وقت منظر شد و وقت نظر خرگاه است
(۴) همه جور زمانه بر فضلاست

تو را باد بند و گشاد و عمل
مستکره ار به شرع ادیبان شود جناس
دست تابستان از روی زمین کوتاه است
پوافضول از جفایش زاستر (دورتر) است

(۱) قومی چو دریا کف: زنان چون موجها سجده کنان: -UU-----U---U-U-

(۲) جان را از او خالی مکن تا بردهد اعمالها: -U---U---U---U-U-

(۳) باغ سلام می کند سرو قیام می کند: -U-U-UU--U-U-UU-

(۴) ای ساربان با قافله مگذر مرو زمین مرحله: UU--UU--UU---U--

(۱) بیش از این طاقت هجرانم نیست
(۲) چشمم از گریه دوش ناسوده است
(۳) بشنو از نه، چون حکایت می‌کند
(۴) دوهفته رفت که نواخته به نیم‌نگاهی

(۱) آن جاست دل من و هم آن جاست	کان کج کله بلندبالاست
(۲) نظر حق به ماست از همه خلق	خلقت ما جداست از همه خلق
(۳) آن زخم که از تو بر دل ماست	مشنو که به مرهمی توان کاست
(۴) دولت اکنون ز امن و عدل جداست	هر که ظالم تر است ملک او راست

«مرا زمانه ز یارم به منزلی انداخت
(۱) ای صبا نکهتی از کوی فلانی به من آر
(۲) قلب بی حاصل ما را بزن اکسیر مراد
(۳) منکران را هم از این می دو سه ساغر بچشان
(۴) گردی از رهگذر دوست به کوری رقیب

یا مَنْ فِي الْبَحْرِ عَجَابُةٌ
درس ۸
صفحه ۱۰۵ تا ۱۲۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجَمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (۳۱ - ۳۵)

۳۱- ﴿وَأَدْخَلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾:

- (۱) و مرا با رحمت خود در (میان) بندگان شایسته‌ها وارد کن.
- (۲) و مرا با رحمت خویش میان بندگان که شایسته هستند قرار بده.
- (۳) و مرا با رحمتی که صاحب آن هستی میان بندگان درست‌کار وارد کن.
- (۴) مرا با رحمت در (میان) بندگانی که درست‌کار هستند، قرار بده.

۳۲- «لَمَّا عَزَمْتَ أَنْ تَشْكُرَ مُنْقَذُهَا مَا وَجَدْتَ أَحَدًا وَلَكِنَّهَا شَاهَدَتْ دَلْفَيْنِ تَقْفُرُ قَرَبَهَا فِي الْمَاءِ بِفَرَحٍ!»

- (۱) همین که درخواست کرد از آن که نجاتش داده تشکر نماید دلفین‌هایی را نزدیکش دید که می‌پرند!
- (۲) هنگامی که عزم تشکر از نجات‌دهنده را نمود کسی را ندید اما دلفینی را دید که نزدیک او داشت می‌پرید!
- (۳) وقتی که تصمیم گرفت از نجات‌دهنده‌اش تشکر کند کسی را نیافت ولی دلفین‌هایی را دید که با شادمانی در آب می‌پریدند!
- (۴) زمانی که قصد نمودم از نجات‌دهنده‌ام تشکر نمایم کسی را نیافتم اما دلفین‌هایی را دیدم که نزدیکش با شادی می‌پرند!

۳۳- «إِجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيرًا وَ فِي أَعْيُنِ النَّاسِ كَبِيرًا»:

- (۱) مرا در چشمم، کوچک و در چشم‌های مردم، بزرگ قرار بده.
- (۲) مرا در چشم‌های خودم، کوچک و در چشم مردم، بزرگ قرار بده.
- (۳) در نظر خودم، کوچک و در نظر مردم، بزرگ قرار بده.
- (۴) در نظرم، کوچک‌تر و در انظار مردم، بزرگ قرار بده.

۳۴- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) ذَكَرَ اللَّهُ شِفَاءَ الْقُلُوبِ: یاد خدا شفای دل می‌شود!
- (۲) آفَةُ الْعِلْمِ النَّسيَانُ: آفت علم و دانش فراموشی است!
- (۳) الْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ: همنشین شایسته بهتر از تنهایی است!
- (۴) لِسَانُ الْمُقْصِرِ قَصِيرٌ: زبان مقصر کوتاه است!

۳۵- «دلفین از حیوانات پستانداری است که به بچه‌هایشان شیر می‌دهند!»:

- (۱) الدُّلْفَيْنِ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ الَّتِي تُرْضِعُ صِغَارَهَا!
- (۲) الدُّلْفَيْنِ مِنَ اللَّبُونَاتِ الَّتِي تُرْضِعُ صِغَارَهَا!
- (۳) مِنَ الْحَيَوَانَاتِ لَبُونَةُ الدُّلْفَيْنِ الَّتِي يُرْضِعُ صِغَارَهَا!
- (۴) دلفین عن الحيوانات التي يُرْضِعُ صِغَارَهَا!

۳۶- عین الصحيح لترجمة الكلمة في العبارة «الأنف عضو لا يمكن الشَّم بدونه»:

(۱) شنیدن (۲) بوییدن (۳) دیدن (۴) چشیدن

۳۷- «شَرَفَ المرءَ بِالْعِلْمِ وَ الْأَدَبِ لَا بِالْأَصْلِ وَ النَّسَبِ!» عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِمَفْهُومِ الْعِبَارَةِ:

- (۱) اصل بد نیکو نگردد چون که بنیادش بد است / تربیت نااهل را چون گردکان بر گنبد است
(۲) تا کسی گر از کسی بالا نشیند عیب نیست / روی دریا خس نشیند قعر دریا گوهر است
(۳) شرف مرد به جود است و کرامت به وجود / هر که این دو ندارد عدمش به ز وجود
(۴) اعتبار آدمی در دانش و فضل است و بس / نه به مال و جاه و منصب، نه به نام و نسب

۳۸- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ حَرْفٌ يَدُلُّ عَلَى مَعْنَى الْفِعْلِ:

- (۱) لِرُؤْيَةِ جَمَالِ آثَارِ بِلَادِنَا وَ طَبِيعَتِهَا الْخَلَابَةِ السَّائِحُونَ يَأْتُونَ إِلَيْهَا فِي كُلِّ سَنَةٍ!
(۲) عَلَيْنَا أَنْ نَحْتَرِمَ الْمُعَلِّمِينَ الَّذِينَ يُحَاوِلُونَ لِنَجَاحِنَا!
(۳) فَلِلْغُرَابِ صَوْتُ عَجِيبٍ يُحَذِّرُ بِهِ الْحَيَوَانَاتِ فِي الْغَابَةِ!
(۴) قَالَ الْأَبُ: لَهُ ذَاكِرَةٌ قَوِيَّةٌ وَ سَمْعُهُ يَفُوقُ سَمْعَ الْإِنْسَانِ عَشْرَ مَرَّاتٍ!

۳۹- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ لَمْ تُذَكَّرْ نُونُ الْوَقَايَةِ:

- (۱) تُحَيِّرُنِي هَذِهِ الظَّاهِرَةُ الْعَجِيبَةُ جَدًّا!
(۲) رَبِّ إِرْحَمْنِي وَ اِرْحَمِ وَالِدَيَّ وَ جَمِيعَ النَّاسِ!
(۳) قَالَ الطَّالِبُ: يُعْجِبُنِي مَعْلَمُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ لِأَنَّهُ سَعَى لِتَعْلَمِينَا!
(۴) لَا تَحْزَنِي يَا بَنَتِي! إِنَّ الدَّهْرَ يَوْمَانِ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ!

۴۰- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ لَيْسَتْ (بِ) عِلَامَةِ الْجَرِّ:

- (۱) شَاهَدَ أَعْضَاءَ الْأُسْرَةِ فَلَمَّا رَأَعَا عَنْ الدَّلَافِينَ!
(۲) أَلَا تَعْلَمُ بِأَنَّ خَمْسَ سَكَانٍ الْعَالَمِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ!
(۳) إِنَّ هَذَا الْمُزَارِعَ قَسَمَ الْمَزْرَعَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ!
(۴) عَلَيْنَا أَنْ نُصَلِّيَ عَلَى الْمُرْسَلِينَ لِأَنَّهُمْ يَهْدُونَنَا!

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

قضیه شرطی و قیاس استثنایی

سنجشگری در تفکر

درس ۹ و ۱۰

صفحه ۸۳ تا ۱۱۳

۴۱- کدام گزینه نمونه‌ای از قضیه شرطی «منفصل مانعة الجمع» است؟

(۱) عدد طبیعی یا زوج است یا فرد.

(۲) امروز یا سه‌شنبه است یا چهارشنبه.

(۳) الان یا روز است یا شب.

(۴) چراغ خانه یا خاموش است یا روشن.

۴۲- کدام گزینه مقایسه دقیق‌تری میان قضیه شرطی «منفصل حقیقی» و «منفصل مانعة الجمع» را ارائه می‌دهد؟

(۱) در هر دو، اجتماع صدق دو طرف محال است؛ اما تنها در منفصل حقیقی، اجتماع کذب نیز محال است.

(۲) در هر دو، اجتماع کذب دو طرف محال است؛ اما تنها در منفصل مانعة الجمع، اجتماع صدق نیز محال است.

(۳) در منفصل حقیقی، فقط اجتماع صدق محال است؛ اما در منفصل مانعة الجمع، هم اجتماع صدق و هم اجتماع کذب محال است.

(۴) تفاوت این دو تنها در لفظ «یا» است و از نظر امکان صدق و کذب، تفاوتی ندارند.

۴۳- کدام یک از قیاس‌های استثنایی اتصالی زیر معتبر نیست؟

(۱) اگر این فیلم را ببینی، دلبسته آن می‌شوی. فیلم را دیدی؛ پس دلبسته آن شدی.

(۲) اگر باران ببارد، زمین خیس می‌شود. زمین خیس نشد؛ پس باران نباریده است.

(۳) اگر چراغ را روشن کنی، اتاق روشن می‌شود. چراغ را روشن کردی؛ پس اتاق روشن شد.

(۴) اگر مطالعه کنی، نمره خوب می‌گیری. مطالعه نکردی؛ پس نمره خوب نخواهی گرفت.

۴۴- به ترتیب، هر یک از عبارت‌های زیر، جزء کدام دسته از قضایای شرطی منفصل می‌باشند؟

الف) «این قضیه یا حمله است یا شرطی منفصل غیرقابل جمع در کذب.»

ب) «برای ورود به سامانه، یا کد ملی را وارد کن یا شماره دانشجویی را.»

(۱) مانعة الجمع - مانعة الرفع (۲) منفصل حقیقی - مانعة الجمع

(۳) مانعة الرفع - منفصل حقیقی (۴) مانعة الجمع - منفصل حقیقی

۴۵- عبارت زیر، به ترتیب از نظر منطقی معتبر است یا نامعتبر و علت اعتبار یا عدم اعتبار آن چیست؟

«اگر ورزش کنم، کاهش وزن خواهم داشت. ورزش نکرده‌ام؛ پس کاهش وزن نداشته‌ام.»

(۱) نامعتبر - رفع تالی (۲) معتبر - رفع تالی

(۳) نامعتبر - رفع مقدم (۴) معتبر - رفع مقدم

۴۶- اگر فردی پیش از پذیرش یک ادعا، اعتبار منابع، شواهد و استدلال‌های آن را بررسی کند و سپس درباره آن تصمیم بگیرد، رفتار او بیش از همه

نشان‌دهنده کدام ویژگی متفکر نقاد است؟

- (۱) افزایش سرعت در تصمیم‌گیری
- (۲) تکیه بر تجربه‌های شخصی به جای منطق
- (۳) ارزیابی موضوع از جنبه‌های مختلف
- (۴) پذیرش دیدگاه اکثریت بدون طرح پرسش

۴۷- در کدام گزینه هر سه عبارت به کاررفته دارای بار ارزشی یکسانی هستند؟

- (۱) او آدم خسیس و ناخن‌خشی است. - همسایه به من گفت: تو انسان بسیار دوراندیشی هستی. - خواهر مریم همه چیز را یادداشت می‌کند.
- (۲) دوستم دیروز به همکاری در شرکت پیشرفته‌ای فراخوانده شد. - زهرا با ۳۰ سال سن جویای کاری شرافتمندانه است. - من و پدرم با احترام به هم، در این مسئله تفاوت نظر داریم.
- (۳) تو به خاطر تنبلی زیاد، همواره در زندگی راحت طلب بوده‌ای. - همکار بی‌مسئولیتیم در محیط کار همواره چرت می‌زند. - با صدای بلند صحبت کن.
- (۴) محمد شهید شد. - نرگس ساده‌زیست است. - علی دیروز در تصادف کشته شد.

۴۸- در کدام یک از گزینه‌های زیر، مغالطه‌ای متفاوت از سایر گزینه‌ها به کار رفته است؟

- (۱) این پروژه به اندازه‌ای دشوار است که هیچ‌کس نمی‌تواند آن را انجام دهد.
- (۲) - چرا این وسیله گران را خریده‌ای؟ - یعنی می‌گویی حق ندارم حتی یک سکه هم برای خودم خرج کنم؟!
- (۳) اگر برای فرزندان این دوره آموزشی را تهیه نکنید، چگونه در آینده به آنها می‌خواهید بگویید که والدین دلسوزی بوده‌اید؟
- (۴) در تصادف اتوبوس، تنها ۵ نفر جان خود را از دست دادند؛ در صورتی که در تصادف قبلی ۲۰ نفر کشته شده بودند؛ پس باید از مسئولین تشکر کرد.

۴۹- به ترتیب، درباره عبارت‌های «استفاده از دختر بچه برای گدایی کردن» و «من تمام عمرم را به گریه گذراندم»، کدام گزینه درست است؟

- (۱) اولی دارای مغالطه «توسل به احساسات» و دومی دارای مغالطه «مسموم کردن چاه» است.
- (۲) عبارت دوم هم می‌تواند زمینه‌ساز مغالطه «توسل به احساسات» و هم مغالطه «بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی» باشد.
- (۳) مغالطه به کاررفته در عبارت «تمام ورزشکاران بزرگ از این مکمل استفاده کرده‌اند» همانند مغالطه به کاررفته در عبارت دوم صورت سؤال است.
- (۴) اولی دارای مغالطه «مسموم کردن چاه» و دومی دارای مغالطه «توسل به احساسات» است.

۵۰- در کدام گزینه، هدف از استدلال به درستی با نوع آن تطابق داده شده است؟

- (۱) ریاضی‌دان برای اثبات یک قضیه از برهان استفاده می‌کند تا دیگران را قانع سازد که ریاضی‌دان خوبی است.
- (۲) یک سخنران تبلیغاتی با استفاده از زبان بدن و تماس چشمی، در پی غلبه بر مخاطب است.
- (۳) یک استاد فلسفه برای تبیین مفهوم عدالت، از برهان بهره می‌برد تا حقیقت را نشان دهد.
- (۴) در مناظره انتخاباتی، هر نامزد می‌کوشد با استدلال‌های خود رأی‌دهندگان را به حقیقت برساند.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

بودجه‌بندی / تصمیم‌گیری در
مخارج / پس‌انداز و سرمایه‌گذاری
درس ۱۲ تا درس ۱۴
صفحه ۱۲۹ تا ۱۶۰

۵۱- اگر مخارج سالیانه فردی، ۸۰ میلیون تومان و درآمد سالیانه وی ۸۷ میلیون تومان باشد و هزینه حمل‌ونقل ماهیانه این فرد ۲۰۰ هزار تومان باشد؛

چند درصد از مخارج سالیانه به حمل‌ونقل اختصاص دارد و میزان پس‌انداز سالیانه این شخص چقدر است؟

(۱) ۳ درصد - ۷ میلیون تومان

(۲) ۲/۵ درصد - ۸ میلیون تومان

(۳) ۳ درصد - ۸ میلیون تومان

(۴) ۲/۵ درصد - ۷ میلیون تومان

۵۲- کدام گزینه مراحل بودجه‌بندی را به‌درستی و به‌ترتیب بیان کرده است؟

(۱) فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - مقایسه درآمد‌ها و هزینه‌های ماهیانه - کاهش هزینه‌های غیرضروری و

درنظر آوردن فرصت‌های فراموش‌شده در جهت افزایش درآمد

(۲) مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - کاهش هزینه‌های غیرضروری و درنظر آوردن فرصت‌های فراموش‌شده

در جهت افزایش درآمد - مقایسه درآمد‌ها و هزینه‌های ماهیانه

(۳) مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - مقایسه درآمد‌ها و هزینه‌های ماهیانه - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - کاهش هزینه‌های غیرضروری

و درنظر آوردن فرصت‌های فراموش‌شده در جهت افزایش درآمد

(۴) مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مقایسه درآمد‌ها و هزینه‌های ماهیانه - کاهش هزینه‌های غیرضروری و

درنظر آوردن فرصت‌های فراموش‌شده در جهت افزایش درآمد

۵۳- اگر میزان خمس سالیانه پرداختی فردی ۱۲ میلیون تومان و مجموع هزینه‌های فرد در طول سال ۶۶ میلیون تومان باشد، آنگاه:

الف) درآمد ماهیانه این فرد چقدر است؟

ب) در صورتی‌که خودروی این فرد در پایان سال نیاز به تعمیر داشته باشد و ایشان مجبور شود ۳ میلیون تومان از پس‌انداز خود را خرج کند، چقدر از

درآمد ایشان باقی می‌ماند و مشمول پرداخت خمس می‌شود؟

(۱) ۱۰,۵۰۰,۰۰۰ تومان - ۵۷,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۲) ۱۰,۵۰۰,۰۰۰ تومان - ۶۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۳) ۱۲۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان - ۵۷,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۴) ۱۲۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان - ۶۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۵۴- عبارت‌های کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده موارد الف، ب، ج در جدول زیر است؟

مراحل خرید هوشمندانه
مشکل و مسئله خودتان را دقیق مشخص کنید. دقیقاً به چه چیزی نیاز دارید؟ بررسی کنید که آیا آنچه می‌خواهید نیاز است یا خواسته و از چه راه‌هایی می‌شود آن را برطرف کرد. آیا اصلاً راهی غیر از خرید کردن هم دارد؟
(الف)
(ب)
آن ویژگی‌هایی از کالای هدف را که بیشتر برایتان مهم است مشخص کنید. (در سه دسته: ویژگی‌هایی که می‌خواهید حتماً در کالای هدف باشد، آنهایی که اگر باشد بهتر است و در نهایت آنهایی که اصلاً نمی‌خواهید باشد.)
(ج)
انتخاب کنید و بخرید.

(۱) الف) با استفاده از جدولی که در قسمت خرید مقایسه‌ای مشخص شده است، گزینه‌ها را بررسی کنید. ب) مشخص کنید که چه میزان قرار است هزینه کنید. ج) مشخص کنید که چه گزینه‌هایی در سطح پولی که شما می‌خواهید هزینه کنید، وجود دارد (برای این کار می‌توانید از وبسایت‌ها و فروشگاه‌های اینترنتی استفاده کنید. موارد را در لیستی یادداشت کنید.)

(۲) الف) مشخص کنید که چه میزان قرار است هزینه کنید. ب) مشخص کنید که چه گزینه‌هایی در سطح پولی که شما می‌خواهید هزینه کنید، وجود دارد (برای این کار می‌توانید از وبسایت‌ها و فروشگاه‌های اینترنتی استفاده کنید. موارد را در لیستی یادداشت کنید. ج) با استفاده از جدولی که در قسمت خرید مقایسه‌ای مشخص شده است، گزینه‌ها را بررسی کنید.

(۳) الف) مشخص کنید که چه میزان قرار است هزینه کنید. ب) با استفاده از جدولی که در قسمت خرید مقایسه‌ای مشخص شده است، گزینه‌ها را بررسی کنید. ج) مشخص کنید که چه گزینه‌هایی در سطح پولی که شما می‌خواهید هزینه کنید، وجود دارد (برای این کار می‌توانید از وبسایت‌ها و فروشگاه‌های اینترنتی استفاده کنید. موارد را در لیستی یادداشت کنید.)

(۴) الف) با استفاده از جدولی که در قسمت خرید مقایسه‌ای مشخص شده است، گزینه‌ها را بررسی کنید. ب) مشخص کنید که چه گزینه‌هایی در سطح پولی که شما می‌خواهید هزینه کنید، وجود دارد (برای این کار می‌توانید از وبسایت‌ها و فروشگاه‌های اینترنتی استفاده کنید. موارد را در لیستی یادداشت کنید. ج) مشخص کنید که چه میزان قرار است هزینه کنید.

۵۵- شخصی برای داشتن یک خرید مقایسه‌ای، جدول مراحل خرید مقایسه‌ای را نوشته، اما فراموش کرده است که در مرحله دوم و سوم چه کاری باید

انجام دهد، کدام گزینه ایشان را به درستی راهنمایی می‌کند؟

(۱) فهرست گزینه‌ها - تصمیم‌گیری

(۲) تعریف مسئله - تصمیم‌گیری

(۳) فهرست گزینه‌ها - تعیین معیارها

(۴) تعیین معیارها - ارزیابی

۵۶- کدام یک از موارد زیر درست است؟

- (الف) فارکس، نام اختصاری سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد است.
 (ب) در ایران اتلاف مواد غذایی بسیار فراتر از متوسط جهانی است.
 (ج) کل محصول غلات جهان، سالیانه حدود $1/3$ میلیارد تن می‌باشد.
 (د) اگر مفهوم اتلاف را به معنای دورریختن و هدر دادن منابع در نظر بگیریم، «اسراف» مفهومی عام‌تر از اتلاف است.
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «د» (۴) «ب» - «د»

۵۷- هریک از عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از موارد روش «ع» اشاره دارند؟

- (الف) چندین بار استفاده از یک بطری آب
 (ب) تبدیل لباس کهنه به کیف پارچه‌ای
 (ج) خودداری از خرید کالای غیرضروری
- (۱) باز مصرف - بازیافت - بازداشتن (۲) بازیافت - بازسازی - بهینه مصرف کردن
 (۳) باز مصرف - بازسازی - باز تفکر (۴) بهینه مصرف کردن - بازیافت - بازداشتن

۵۸- کدام گزینه درباره تفاوت حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت صحیح است؟

- (۱) در هر دو نوع حساب، برداشت از سپرده تا پایان مدت قرارداد ممنوع است.
 (۲) در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت برداشت از حساب آزاد است، اما در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت برداشت پیش از سررسید باعث کاهش سود تعیین شده می‌شود.
 (۳) نرخ سود حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت همواره از حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت بیشتر است.
 (۴) در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت، بانک می‌تواند در طول دوره سرمایه‌گذاری نرخ سود را هر زمان که بخواهد تغییر دهد.

۵۹- فردی ۶۵ میلیون تومان سرمایه خود را به خرید سهام یک شرکت فرضی اختصاص داده است. اگر قیمت بازاری هر ورق سهم ۱,۵۰۰ تومان و کل

سود دریافتی به ۱۳ میلیون تومان رسیده باشد. در این صورت تعداد سهام و قیمت اسمی هر سهم به ترتیب، کدام است؟

- (۱) ۵۲,۰۰۰ عدد - ۱,۱۵۰ تومان (۲) ۲۵,۰۰۰ عدد - ۱,۲۵۰ تومان
 (۳) ۵۲,۰۰۰ عدد - ۱,۲۵۰ تومان (۴) ۲۵,۰۰۰ عدد - ۱,۱۵۰ تومان

۶۰- کدام گزینه در خصوص بیمه نادرست است؟

- (۱) نظام‌های بیمه در کشورهای مختلف اغلب به نظام بیمه‌های اجتماعی، نظام بیمه تعاونی و نظام بیمه بازرگانی تقسیم‌بندی می‌شوند.
 (۲) در بسیاری از کشورهای جهان، نظام‌های بیمه به منظور جبران پیامدهای ناشی از حوادث و وقایع پیش‌بینی نشده به وجود آمده‌اند.
 (۳) بیمه‌گذار، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند.
 (۴) نظام‌های بیمه اجتماعی شامل بیمه‌های درمانی، بیمه‌های متقابل و تکافل می‌شود.

نگاه به آینده

آزمون ۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۵

یازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	اختیاری	۱۰	۶۱	۷۰	۲۰
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	اختیاری	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۳	روان‌شناسی	اختیاری	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۴	عربی، زبان قرآن (۲)	اختیاری	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۵	فلسفه (۱)	اختیاری	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۲۰
۶	فلسفه (۱) - آشنا	اختیاری	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	

سؤالاتی که با نشان گر مشخص شده‌اند مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها (ترکیب دوشروطی)
استدلال ریاضی / تابع (توابع ثابت،
چندضابطه‌ای و همانی تا پایان تابع ثابت)
صفحه ۸ تا ۲۷

۶۱- در استدلال معتبر (قیاس استثنایی) زیر، کدام گزینه مقدمه دوم آن است؟

نهانی

مقدمه اول: $\frac{a}{3} > \frac{b}{2} \Rightarrow 2a + 6 > 3b + 6$

مقدمه دوم:

نتیجه: $30 > 24$

(۴) $5 > 4$

(۳) $12 > 6$

(۲) $9 > 8$

(۱) $4 > 3$

۶۲- اگر گزاره‌های $p \sim q$ ، $p \Rightarrow r$ و $q \Leftrightarrow s$ درست باشند، کدام گزاره زیر درست است؟

نهانی

(۴) $(s \wedge q) \vee (p \Rightarrow q)$

(۳) $p \Leftrightarrow r$

(۲) $\sim r \wedge p$

(۱) $r \Rightarrow q$

۶۳- اگر تابع $f = \{(2, 3), (5, \sqrt{m-2n}), (6, k - \sqrt{m})\}$ یک تابع ثابت باشد، حاصل $3f(6) - 20$ کدام است؟

نهانی

(۴) -2

(۳) 2

(۲) -11

(۱) 11

۶۴- اگر p گزاره‌ای با ارزش درست، q گزاره‌ای با ارزش نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام گزاره مرکب همواره درست است؟

(۲) $\sim (q \wedge \sim p) \Leftrightarrow p$

(۱) $(p \vee q) \Rightarrow (q \wedge r)$

(۴) $\sim (r \Rightarrow p) \Leftrightarrow \sim q$

(۳) $(q \Rightarrow r) \Rightarrow r$

۶۵- کدام یک از گزاره‌های زیر دارای نماد ریاضی نادرست می‌باشد؟

(۱) مجموع مکعبات دو عدد بزرگ‌تر یا مساوی مکعب مجموع آن دو عدد است: $x^3 + y^3 \geq (x + y)^3$

(۲) مربع مجموع ۲ عدد از مجموع مجذور آن ۲ عدد بیشتر است: $(x + y)^2 > x^2 + y^2$

(۳) مجموع معکوس‌های ۲ عدد بزرگ‌تر از مجموع آن دو عدد است: $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} > x + y$

(۴) مکعب مجموع ۲ عدد از مربع مجموع آن ۲ عدد سه واحد بیشتر است: $(x + y)^3 + 3 = (x + y)^2$

۶۶- کدام گزاره با گزاره $\sim (p \Rightarrow q) \vee \sim q$ هم‌ارز است؟

(۴) $\sim q$

(۳) q

(۲) $\sim p$

(۱) p

محل انجام محاسبات

۶۷- اگر $g(x)$ یک تابع ثابت با دامنه $\mathbb{R}$ باشد، در این صورت حاصل $\frac{g(-20)}{g(20)}$ چقدر است؟ $(g(20) \neq 0)$

(۱) -۱ (۲) ۱

(۳) $\frac{1}{20}$ (۴) ۲۰

۶۸- عکس نقیض گزاره شرطی «اگر n^2 مربع کامل می باشد، n عددی اول نیست.» کدام است؟

(۱) اگر n^2 مربع کامل نباشد، n عددی اول است. (۲) اگر n عددی اول نباشد، n^2 مربع کامل است.

(۳) اگر n عددی اول باشد، n^2 مربع کامل نیست. (۴) اگر n عددی اول نباشد، n^2 مربع کامل نیست.

۶۹- دانش آموزی استدلال زیر را انجام داده است. در مورد آن کدام گزینه را می توان نسبت داد؟

$$a > b$$

۱) $a - a > b - a$

۲) $2(a - a) > 2(b - a)$

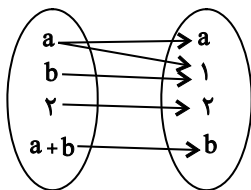
۳) $\frac{2(a - a)}{b - a} > \frac{2(b - a)}{b - a}$

۴) $0 > 2$

(۱) در گام ۴ دچار خطا شده است. (۲) در گام ۳ دچار خطا شده است.

(۳) در گام ۲ دچار خطا شده است. (۴) در گام ۱ دچار خطا شده است.

۷۰- اگر نمودار پیکانی زیر، نمایان گر یک تابع باشد، b کدام مقدار می تواند باشد؟

(۱) ۱

(۲) ۲

(۳) ۳

(۴) صفر

تشبیه و کارگاه تحلیل فصل
سبک عراقی
صفحه ۲۶ تا ۴۱

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۷۱- براساس مفاهیم اشعار سبک خراسانی و عراقی، همه ابیات به جز ... به سبک عراقی سروده شده‌اند.

- (۱) حافظ ز خو برویان بخت جز این قدر نیست
- (۲) جای شکر است نگارا که تو در پیش منی
- (۳) عقل تا تدبیر و اندیشه کند
- (۴) گرچه از آتش دل چون خم می در جوشم
- گر نیست رضایی حکم قضا بگردان
- ور نبودی تو چنین بودمی امروز مگر
- رفته باشد عشق تا هفتم سما
- مهر بر لب زده خون می خورم و خاموشم

۷۲- کدام گزینه درباره نثر عراقی و پیش از آن نادرست است؟

نکته

- (۱) به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها، از صحت و اتقان مطالب کاسته شد و ضعف و انحطاط فکری این دوره را فرا گرفت.
- (۲) مدعیان عرفان، که به اقتضای زمان با مغولان کنار آمده بودند، اندک اندک اصالت خود را به دست آوردند.
- (۳) ادیبان در کتاب‌های مصنوع و متکلف بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند و به استعاره‌های دور از ذهن و آوردن سجع‌های متوالی و بی‌روح روی آوردند.
- (۴) در قرن ششم چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر فنی باز می‌نوشتند.

۷۳- در عبارت زیر، مربوط به سبک عراقی چند اشتباه دیده می‌شود؟

«نثر ساده کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در نیمه دوم قرن هفتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود، تا آنجا که نثر مصنوع در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد. امیر علیشیرنویسی چند کتاب از جمله «محاكمة اللغتين» را در این دوره به عربی نوشت.»

- (۱) یک (۲) سه (۳) دو (۴) چهار

۷۴- کدام گزینه، درباره «مختصات فکری» شعر سبک عراقی نادرست است؟

- (۱) ستایش زهد ریایی و وعظ و اندرز در شعر
- (۲) متعالی شدن مقام معشوق و گاه یکی شدن آن با معبود
- (۳) رواج برخی اندیشه‌ها از جمله بی‌اعتباری دنیا
- (۴) توجه به صفا و پالایش درون

۷۵- در کدام گزینه تشبیه فشرده اضافی، بیشتر به کار رفته است؟

- (۱) مرد سیلاب گران سنگ حوادث نیستیم
- (۲) آن که مژگانش ترازو می‌شد از دل، خلق را
- (۳) باغ عقل است آن که در عمری رساند میوه‌ای
- (۴) لنگر تسلیم پیدا کن که بحر حق شناس
- رخت هستی را برون زین خانه می‌ریزیم ما
- این زمان خارِ سرِ دیوارِ باغِ حُسن اوست
- آفتاب عشق بر هر کس که تابد خام نیست
- بارها موج خطر را مَدِّ احسان کرده است

۷۶- در کدام گزینه فقط برخی از پایه‌های تشبیه به کار رفته است؟

نهایی

- (۱) صدا چون بوی گل در جنبش آب به آرامی به هر سو پخش می‌گشت
- (۲) سینهام چون غنچه صد چاک است و جییم پاره نیست
- (۳) مـرا در دل درخت مهربانی به چه ماند به سرو بوستانی
- (۴) صائب به مقامی نرسیدیم ز سستی از خاک چو نی گرچه کمر بسته دمیدیم

۷۷- تعداد تشبیه کدام بیت در مقابل آن به‌درستی ذکر شده است؟

نهایی

- (۱) در آتش عشق تا نسوزی نظر به داغ وفا ندوزی که از چراغ هوس فروزی تنور افسرده نان نگیرد (۳)
- (۲) با شعر همچو شهد ازین پس به باغ وصل بر گل نشین که نحل چنین انگبین تویی (۴)
- (۳) تا غمزه مست تو کمان ساخت ز ابرو شد تیر بلا را دل عشاق نشانه (۲)
- (۴) خانه چون فانوس از شمع جمالت روشن است ماه چون پروانه می‌گردد به گرد بام تو (۴)

۷۸- در کدام بیت، تشبیه بلیغ غیراضافی وجود دارد؟

- (۱) شراب وصلت اندر ده که جام هجر نوشیدم درخت دوستی بنشان که بیخ صبر برکندم
- (۲) رخسارش آتش و دل بیچارگان سپند لعل لبش می و جگر خستگان کباب
- (۳) حافظ آن ساعت که این نظم پریشان می‌نوشت طایر فکرش به دام اشتیاق افتاده بود
- (۴) گاهی که سنگ حادثه از آسمان رسد اول بلا به مُرغ بلند آشیان رسد

۷۹- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- «دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما چيست ياران طريقت بعد از اين تدبير ما
- ما مریدان روی سوی قبله چون آریم چون روی سوی خانه خمار دارد پیر ما
- در خرابات طریقت ما به هم منزل شویم کاین چنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما
- عقل اگر داند که دل در بند زلفش چون خوش است عاقلان دیوانه گردند از پی زنجیر ما»

(۱) هر مصراع از این غزل، چهار پایه آوایی دارد.

(۲) ذهن‌گرایی یا توجه به دنیای درون جزء قلمروهای فکری این غزل است.

(۳) استفاده از آرایه‌های ادبی چون تشبیه و تشخیص

(۴) اولین پایه آوایی مصراع اول «دوش از مَسِ جِد» است.

۸۰- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت که در مقام رضا باش و از قضا مگریز
- (۲) آن چه سعی است من اندر طلبت بنمایم این قدر هست که تغییر قضا نتوان کرد
- (۳) خویشتن را چون فریبی؟ چون نپرهیزی ز بد؟ چون نهی، چون خود کنی عصیان، بهانه بر قضا
- (۴) ز نقش‌بند قضا هست امید آن حافظ که همچو سرو به دستم نگار باز آید

روان‌شناسی رشد

صفحه ۳۴ تا ۶۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۸۱- «در سال ۱۳۸۴ یک جفت دوقلوی همسان به دلایلی به پرورشگاه سپرده می‌شوند. پژوهشگران طی تحقیقاتی در سال ۱۴۰۰ متوجه شدند سرپرستی

هر یک از آن‌ها به خانواده‌های جداگانه‌ای سپرده شده است. اکنون یکی از آن‌ها دارای مهارت نقاشی بسیار بالایی است، در حالی که دیگری از

کشیدن یک نقاشی ساده نیز عاجز است.» کدام گزینه در مورد عبارتی که خواندید درست است؟

(۱) عواملی از درون باعث تفاوت در مهارت نقاشی شده است.

(۲) احتمالاً یکی از دوقلوها از نظر ژنتیکی استعداد نقاشی بیشتری داشته است.

(۳) یادگیری از عوامل مهم محیطی است و این تفاوت را تبیین می‌کند.

(۴) معمولاً دختران ظرافت بیشتری دارند، شاید فردی که نقاش بهتری است دختر باشد.

۸۲- یک روان‌شناس قصد دارد در زمینه روان‌شناسی رشد مشغول به کار شود. به ترتیب درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- بررسی تغییرات نوجوانان در دوران بلوغ در حیطه کاری این روان‌شناس است.

- بررسی تغییرات نوزادان در حیطه کاری این روان‌شناس نیست.

- این روان‌شناس فقط جنبه جسمانی رشد را بررسی می‌کند.

- این روان‌شناس فقط یک جنبه رشد مثل رشد هیجانی را بررسی نمی‌کند.

(۲) نادرست - درست - نادرست - درست

(۱) درست - نادرست - درست - درست

(۴) نادرست - درست - درست - نادرست

(۳) درست - نادرست - نادرست - درست

۸۳- کدام یک از مصراع‌ها یا ابیات زیر را می‌توان به ترتیب، در زمره عوامل محیطی و وراثتی قرار داد؟

الف) پرتو نیکان نگیرد هر که بنیادش بد است

ب) سگ اصحاب کهف روزی چند / پی نیکان گرفت و مردم شد

ج) بگفتا من گلی ناچیز بودم / ولیکن مدتی با گل نشستیم

د) نرود میخ آهنین در سنگ

(۴) ج - د

(۳) ج - ب

(۲) الف - ب

(۱) الف - د

۸۴- کدام یک از عبارات‌های زیر راجع به عوامل وراثتی نادرست است؟

- (۱) برخی از صفات وراثتی از بدو تولد ظاهر می‌شوند.
- (۲) تغییری که دارای برنامه زیستی باشد با ریش مرتبط است.
- (۳) عوامل دارای برنامه زیستی هرگز از محیط تأثیر نمی‌پذیرند.
- (۴) راه رفتن عموم کودکان در ۱۵ ماهگی دال بر وجود ریش است.

۸۵- درستی و نادرستی عبارات‌های زیر، به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی همچون احساس، توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری اطلاق می‌شود.
- عوامل محیطی، در رشد زبانی دوره کودکی تأثیر بسزایی دارد و یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی، اسباب‌بازی است.
- کودکان قبل از دوره دبستان، هدایای کوچک پرازش را بر هدایای بزرگ کم‌ارزش ترجیح می‌دهند.
- ترجیح هدایایی با ویژگی ظاهری کم‌ارزش بر ویژگی باطنی پرازش در دوران قبل از دبستان، مصادف با دوره کودکی اول است.

- (۱) ن - د - ن - ن
- (۲) د - ن - د - ن
- (۳) ن - ن - ن - د
- (۴) ن - د - د - ن

۸۶- کدام گزینه توضیح دقیق‌تری از پدیده زیر ارائه می‌دهد؟

- «با مشاهده حرکات دست کودک متوجه می‌شویم که او ابتدا با دست‌هایش به اشیاء مختلف ضربه می‌زند و آن‌ها را تکان می‌دهد و با افزایش سن، کم‌کم می‌تواند با انگشتانش اشیاء کوچک را بگیرد.»

- (۱) بارز بودن رشد جسمانی کودک
- (۲) فراگیری زودتر حرکات درشت
- (۳) تغییرات سریع رشد جسمانی
- (۴) تغییرات در اعضای بدن

۸۷- کدام گزینه با تصویر روبه‌رو هم‌خوانی دارد؟

- (۱) شباهت‌های افراد در سن شروع توانایی‌ها تنها مربوط به عوامل محیطی است.
- (۲) عوامل محیطی، ایجادکننده صفاتی است که از قبل در فرد نهفته است.
- (۳) یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی، ارتباط با همسالان است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی دارد.
- (۴) عوامل محیطی، در درون فرد وجود دارد و بر نحوه بروز تغییرات در جنبه‌ها و در مراحل مختلف رشد تأثیرگذار است.

۸۸- کدام گزینه در مورد فرد زیر نادرست است؟

«مهدی دانش‌آموز کلاس دهم است. او گاهی اوقات احساس می‌کند بسیار انسان خوشبختی است و زندگی را از اعماق وجود می‌ستاید و گاهی نیز

احساس می‌کند زندگی چیزی بیهوده است و علاقه‌اش را به فعالیت‌های روزمره از دست می‌دهد.»

(۱) تغییرات هیجانی مهدی ممکن است به خاطر کاهش و افزایش هورمون‌هایی مانند دوپامین و اکسی‌توسین باشد.

(۲) احتمالاً رشد و تغییرات فیزیولوژیکی، مانند رشد قلب و مغز و... می‌تواند بر هیجانات مهدی تاثیرگذار باشد.

(۳) مهدی می‌تواند از «احساس پوچی» خود به عنوان منبعی برای یک رفتار مثبت و سازنده استفاده کند.

(۴) این نوع رفتار مهدی نشان می‌دهد که او در رشد هیجانی خود دچار مشکل شده و به احتمال زیاد بیمار است.

۸۹- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر، به ترتیب، کدام است؟

- نوجوانان بهتر از کودکان، قادر به نظارت، ارزیابی و تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه هستند.

- سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد و در نتیجه، نوجوانان با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر خود بهتر سازگار می‌شوند.

- توصیه برای مقابله با نوجوانی که احساس تمایز اغراق‌آمیز با دیگران دارد این است که ویژگی‌های منحصر به فردی که نوجوان برای خود قائل است را

بپذیریم.

- نوجوانان بهتر از کودکان قادر به بهره‌گیری از احتمال‌های مختلف در پیش‌بینی یک موقعیت هستند.

(۱) درست - درست - نادرست - درست (۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - درست - درست - نادرست (۴) درست - نادرست - درست - درست

۹۰- چه تعداد از عبارت‌های زیر، نادرست است؟

- خود واقعی همان ویژگی‌های فردی، و خود آرمانی ویژگی‌هایی است که فرد دوست دارد داشته باشد.

- نوجوانان در این دوره، تغییراتی را در حیطه‌های مختلف رشد تجربه می‌کنند و در ابتدای این دوره به پختگی می‌رسند.

- رویش موی صورت در پسران از «ویژگی‌های جنسی اولیه» می‌باشد.

- لازمه دستیابی به توانایی بهتر قضاوت کردن در مورد موضوعات، رشد سریع اخلاقی در دوره نوجوانی و جوانی است.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.

اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مواعظ قیمّة

(تمارین درس ۱)

صناعة التّلميع في الأدب الفارسیّ

(تا پایان قواعد درس ۲)

صفحة ۱۰ تا ۲۵

عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۹۱ - ۹۶)

۹۱- «يَكُونُ أَحَدُ أَحَبَّتِي تَمَّارًا. هُوَ أَمَارَةٌ بِالْمَعْرُوفِ وَ مُتَوَكِّلٌ عَلَى خَالِقِ كُلِّ مَخْلُوقٍ!»:

نهانی

(۱) یکی از یارانم از خرمافروشان است. او بسیار فرمان‌دهنده به کار نیک است و توکل او بر آفریننده تمام مخلوقات می‌باشد!

(۲) یکی از دوستانم که خرمافروش می‌باشد، فرمان‌دهنده به کارهای نیک است. او متوکل بر آفریدگار همه مخلوقات است!

(۳) یکی از یارانم خرمافروش می‌باشد. او بسیار فرمان‌دهنده به کار نیک است و متوکل بر آفریننده هر آفریده‌شده‌ای می‌باشد!

(۴) یکی از دوستان خرمافروشم، بسیار فرمان‌دهنده به کارهای نیک است و متوکل بر آفریننده هر آفریده‌شده‌ای است!

۹۲- «تَفْتِشُنَا عَنِ الْمَالِ وَ الرَّاحَةِ قَدْ يُسَبِّبُ أَنْ يُمَرَّرَ عِيشُنَا الصَّعْبُ!»:

(۱) جست‌وجوی ما از دارایی و آسایش گاهی باعث می‌شود که زندگی سخت‌مان تلخ شود!

(۲) گاهی جست‌وجوی ما برای ثروت و راحتی سبب تلخ شدن زندگی سخت‌مان می‌شود!

(۳) گاهی دنبال مال و آسایش می‌گردیم درحالی که باعث تلخ شدن زندگی سخت ما می‌شوند!

(۴) جست‌وجوی ثروت و راحتی گاهی زندگی ما را که سخت است، تلخ می‌کند!

۹۳- «حَلَّتِ الطَّائِرَةُ الْحَرَبِيَّةَ وَ مَرَّرَتْ عِيشَ حَبِيبِي كَمَا تَشَاءُ غُدَاتِي فِي الْعَشِيَّةِ وَ الْغَدَاةِ.»:

(۱) در آغاز روز و آغاز شب بود که هواپیمای جنگی فرود آمد و زندگی دوست من طبق خواسته دشمنانم تلخ شد.

(۲) هواپیمای جنگی فرود آمد و زندگی دوستم را تلخ کرد همان‌طور که دشمنانم در شامگاه و صبحگاه می‌خواهند.

(۳) هواپیمای جنگی بر زمین نشست و زندگی دوستم را ویران کرد همان‌طور که دشمنان شبانه‌روزی می‌خواستند.

(۴) هواپیمایی در جنگ فرود آمد و با زندگی دوست من بازی کرد همان‌طوری که دشمنان من در شامگاه و صبحگاه می‌خواهند.

۹۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) سَوْفَ نَتَعَلَّمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ بِمُسَاعَدَةِ أَسْتَاذِنَا الْمَجْدِّ بَعْدَ ثَلَاثَةِ أَشْهُرٍ: زبان عربی را با کمک استادی کوشا بعد از سه ماه یاد می‌گیریم!

(۲) كَانَ أَوْلَئِكَ الْكَفَّارَ يَحْبَوْنَ هَجْرَ الْمُسْلِمِينَ فِي الْقُلُوبِ: این کافران جدایی مسلمانان را در بیابان‌ها دوست دارند!

(۳) جَمَالُ الْمَرْءِ فَصَاحَةُ لِسَانِهِ: زیبایی هر انسانی به شیوایی بیان اوست.

(۴) ﴿لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾: خداوند به هر کس جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌دهد.

۹۵- عَيْنَ الصَّحِيحِ: «بسیاری از شاعران ایرانی بیت‌هایی آمیخته با عربی می‌سرودند که آن را ملمّع می‌نامیدند.»

- (۱) كان كثيرٌ مِنَ الشعراءِ الإيرانيّ أنشدوا الأبيات الممزوجة بالعربيّة سمّوها بالملمّع.
- (۲) كثيرٌ الشعراءِ الإيرانيّ كانوا يُنشدون أبياتاً ممزوجةً باللّغة العربيّ يُسمّون بالملمّعات.
- (۳) كانوا أكثر شعراءِ الإيرانيّ أنشدوا الأبيات الممزوجة باللّغة العربيّة سمّوا بالملمّعات.
- (۴) كان كثيرٌ مِنَ الشعراءِ الإيرانيّ يُنشدون أبياتاً ممزوجةً بالعربيّة يُسمّونها الملمّع.

۹۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي مَفْهُومِ الْبَيْتِ التَّالِي: «آزموده را آزمون خطاست!»

- (۱) وصفتُ كلَّ مليحٍ كما تحبُّ و تَرْضَى.
 - (۲) مَنْ جَرَّبَ المَجْرِبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ.
 - (۳) قَدْ تُفَشِّشُ عَيْنَ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ.
 - (۴) تَفَكَّرُوا فِي الْخَلْقِ وَ لَا تَفَكَّرُوا فِي الْخَالِقِ.
- ۹۷- عَيْنَ الْفَرَاغِ الْكَلِمَةُ الَّتِي لَا تُنَاسِبُ الْكَلِمَاتِ الْأُخْرَى فِي الْمَعْنَى: «خضراء - أسود - . . . - أبيض»

(۱) بِنَفْسَجِي	(۲) حَمْرَاء	(۳) فَضِّي	(۴) أَصْغَر

۹۸- عَيْنَ عِبَارَةٍ لَيْسَ فِيهَا اسْمُ فَاعِلٍ:

- (۱) يَعْمَلُ الْعُمَالُ كُلَّ الْأَيَّامِ فِي الْمَصْنَعِ!
- (۲) يَلْعَبُ اللَّاعِبُونَ كُرَةَ الْقَدَمِ فِي الْمَلْعَبِ!
- (۳) دَخَلَتْ الْمَفْرَدَاتُ الْمُعْرَبَةُ بِمَعْجَمٍ!
- (۴) أَحَبُّ مُعَلِّمِي لِلْفَلَسَفَةِ كَثِيرًا!

۹۹- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْمُبَالِغَةِ:

- (۱) يَشْتَعِلُ الْحَدَادُ فِي الْمَتَجَرِّ!
- (۲) حَاوَلَ الْكُفَّارُ أَنْ لَا يَتَقَدَّمَ الْإِسْلَامُ!
- (۳) تَقَدَّمَ الطَّالِبُ الْعَلَّامَةُ بِشَهَامَتِهِ!
- (۴) يَسْتَعْمِلُ النَّاسُ الْجَوَالَ فِي خِلَالِ الْيَوْمِ!

۱۰۰- عَيْنَ مَا فِيهِ اسْمُ الْفَاعِلِ وَ اسْمُ الْمَفْعُولِ وَ اسْمُ الْمُبَالِغَةِ مَعًا:

- (۱) أَيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْجَاهِلِ وَ الْكَذَّابِ.
- (۲) إِنَّهُ مِنَ الْكُتَّابِ الْمَشْهُورِينَ وَ هُوَ عَلَّامَةٌ فِي ذَلِكَ الْعَصْرِ.
- (۳) يَعْمَلُ الْمُؤَظَّفُونَ مَعَ الْفَلَاحِينَ فِي الْمَزَارِعِ لِلزَّرَاعَةِ.
- (۴) صَنَعَ الْحَدَّادُ بِمُسَاعَدَةِ الْعُمَالِ وَسِيلَةً مُحَرِّكََةً لِنَقْلِ الْبَضَائِعِ.

فلسفه و زندگی / آغاز تاریخی

فلسفه

صفحه ۱۹ تا ۳۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

فلسفه (۱)

۱۰۱- کدام یک از گزینه‌های زیر به تفاوت فیلسوف با سایر مردم عادی در نظردهی در مورد مسائل بنیادین اشاره ندارد؟

نهایت

(۱) فیلسوف، تابع برهان و استدلال است، نه افراد و اشخاص.

(۲) فیلسوف با روش درست به مسائل وارد می‌شود و پاسخ می‌دهد.

(۳) فیلسوف درباره مسائل بنیادین، به نحو جدی فکر می‌کند.

(۴) فیلسوف ابتدا سخنان عامه مردم را نمی‌پذیرد.

۱۰۲- کدام گزاره درست است؟

(۱) فیلسوف واقعی درباره استدلال‌ها می‌اندیشد و تابع برهان و استدلال است.

(۲) فیلسوف واقعی باید به درستی استدلال‌ها پی ببرد و آن‌ها را بپذیرد.

(۳) از نظر فیلسوف، مسائلی چون خدا، آزادی، اختیار، رنج و خوشبختی مسائل عادی هستند.

(۴) فلسفه از توانایی منطق کمک نمی‌گیرد و باید خود مغالطه‌ها را تشخیص دهد.

۱۰۳- کدام عبارت درباره تمثیل غار افلاطون نادرست است؟

(۱) مردم درون غار فکر می‌کنند سایه‌ها، اشیای واقعی هستند و تمام سر و صداها از آن‌ها است.

(۲) کسی که بتواند زنجیرش را پاره کند و از غار بیرون بیاید، به سرعت با نور حقیقت آشنا خواهد شد.

(۳) تمثیل غار افلاطون مثالی برای استقلال در اندیشه و رهایی از عادات غیرمنطقی است.

(۴) انسان رهاشده از غار در نهایت می‌تواند نوری را که عامل شناخت اشیا است، ببیند.

۱۰۴- اندیشه‌های «هستی و وجود، حقیقتی ثابت دارد.» و «تأکید بر نقش عقل در درک حرکت و سکون» به ترتیب، به کدام فیلسوف مربوط می‌شوند؟

نهایت

(۲) هراکلیتوس - پارمنیدس

(۱) پارمنیدس - هراکلیتوس

(۴) هراکلیتوس - هراکلیتوس

(۳) پارمنیدس - پارمنیدس

۱۰۵- به ترتیب، هر عبارت سخن کدام فیلسوف می‌تواند باشد؟

(الف) دامنه یک کوه با این که از یک سمت سربالایی محسوب می‌گردد، اما از سمت دیگر نیز سربایینی است و این دو جمله تضادی با هم ندارند.

(ب) حتی کره ماه هم از آب نشأت گرفته است.

(ج) دو مفهوم «بودن» و «شدن» با یکدیگر متفاوت‌اند و نمی‌توان آن‌ها را یکی دانست.

(د) عناصر اولیه موجودات همان اعداد و اصول اعدادند.

(۲) هراکلیتوس - تالس - پارمنیدس - فیثاغورس

(۱) پارمنیدس - فیثاغورس - هراکلیتوس - هرمس

(۴) هراکلیتوس - فیثاغورس - هراکلیتوس - فیثاغورس

(۳) پارمنیدس - تالس - فیثاغورس - تالس

۱۰۶- استدلال تالس برای این گزاره که «همه چیز از آب ساخته شده است»، چیست؟

تالی

(۱) تغییرات آب در درجات بالا و پایین

(۲) نیاز حیوانات به نوشیدن آب

(۳) این که بیشتر زمین از آب پوشیده شده است.

(۴) این که آب مایع است و می تواند در زمین فرو رود.

۱۰۷- کدام گزاره نادرست است؟

(۱) برای ریشه شناسی اندیشه های فلسفی امروزی، باید بر شناخت زمان و مکان آغاز فلسفه تأکید داشت.

(۲) گاهی ممکن است از جملات فلسفی استفاده کنیم؛ بدون این که بدانیم متعلق به چه شخصی هستند.

(۳) وجود تمدن، اندیشیدن در مورد مسائل فلسفی را به دنبال خواهد داشت.

(۴) تمدن هایی در گذشته بوده اند که هیچ اثری از آن ها به ما نرسیده است.

۱۰۸- به ترتیب، پایه گذاری فلسفه به چه زمانی برمی گردد و کدام عامل از دل مشغولی های نخستین فلاسفه یونان نیست؟

(۱) شش قرن پیش از میلاد - شناخت مغالطات

(۲) ۵۸۰ پس از میلاد - درد و رنج و سعادت در هستی

(۳) شش قرن پیش از میلاد - تغییر و تحولات عالم هستی

(۴) ۵۸۰ پس از میلاد - تبیین عالم طبیعت

۱۰۹- کدام گزینه درباره فلسفه در ایران باستان نادرست است؟

(۱) در ایران باستان حکیمان و فیلسوفانی می زیسته اند که خداپرست بوده اند.

(۲) سهروردی معتقد است فلاسفه ایران باستان فقط قبل از فلاسفه یونان باستان می زیسته اند.

(۳) در دوره کیانیان، انسان های بزرگی بوده اند که دارای اندیشه فلسفی و سلوک معنوی بوده اند.

(۴) ایران باستان از سرزمین های فلسفه خیز بوده و تفکرات فلسفی در آن رواج داشته است.

۱۱۰- کدام گزینه پیرامون فیثاغورس و پیروان او نادرست است؟

(۱) فیثاغورس، پایه گذار ریاضی و هندسه و یکی از پایه گذاران فلسفه است.

(۲) فیثاغورس، ریاضیات را به گونه ای خاص با منطق و علم کلام در هم آمیخت.

(۳) به گفته ارسطو، فیثاغوریان نخستین کسانی بودند که خود را وقف ریاضیات کردند.

(۴) اولین بار فیثاغورس از واژه کیهان استفاده کرد.

فلسفه (۱) - آشنا

۱۱۱- فیلسوف واقعی کسی است که ...

(۱) درباره مسائل فلسفی به طور کامل و نه جدی می اندیشد.

(۲) با هر روشی وارد مسائل فلسفی می شود.

(۳) باورهای منظم و ناپیوسته دارد و می تواند برای آن ها استدلال ارائه دهد.

(۴) درباره استدلال ها می اندیشد و اگر به درستی آن ها پی ببرد، پذیرای آن ها خواهد بود.

۱۱۲- به ترتیب، از کدام مورد به اندیشیدن فیلسوفانه تعبیر می کنند و پیامد آن کدام است؟

(۱) تأمل درباره باورهای مربوط به اشتغالات روزمره - رسیدن به ریشه های باورها و علت قبول کردن آن ها

(۲) آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها - رسیدن به ریشه های باورها و علت قبول کردن آن ها

(۳) تأمل درباره باورهای مربوط به اشتغالات روزمره - رسیدن به آزاداندیشی و کسب شخصیت مستقل

(۴) آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها - رسیدن به آزاداندیشی و کسب شخصیت مستقل

۱۱۳- کدام گزینه، جمله «فلسفه هر کس معنادهنده به زندگی اوست، زیرا ...» را به درستی و دقیق تر تکمیل می کند؟

(۱) بدون تفکر فلسفی، ترک عادت های نابخردانه و غیرمنطقی محال و غیرممکن است.

(۲) باورهایی که فلسفه ما را می سازند، نقش تعیین کننده ای در انتخاب اهداف ما دارند.

(۳) کار فلسفه، معنابخشی به زندگی انسان است.

(۴) بدون تفکر فلسفی، انسان در انتخاب هدف به خطا رفته و زندگی او معنای نادرستی به خود می گیرد.

۱۱۴- کدام گزینه صحیح است؟

(۱) انسان های وارسته دوره کیانیان هم فیلسوفانه می اندیشیدند و هم از عرفان بهره مند بودند.

(۲) معلوم نیست هر جا که تمدنی بوده، کسانی هم بوده اند که درباره مسائل اساسی می اندیشیدند یا نه.

(۳) تمدن های جدیدتر، مقدمه و پلکان تمدن های قدیم تر و ساده تر بوده اند.

(۴) تمدن یونان پیش از تمدن های چین، هند، بین النهرین و مصر شکل گرفته است.

۱۱۵- در کدام گزینه، گزاره کاملاً صحیحی بیان شده است؟

(۱) نه تنها در مورد دانش فلسفه بلکه در مورد هیچ دانش دیگری، نمی توان آغاز زمانی تعیین کرد.

(۲) نبود آثار مکتوب از یک تمدن، احتمال تفکر پیرامون مسائل هستی و زندگی بشر در آن تمدن را به صفر می رساند.

(۳) از آثار مربوط به تمدن های باستانی می توان به اوپانیشادها (سروده های زرتشت) و گاتاها (متون هندو) اشاره کرد.

(۴) تمدن های قدیم تر و ساده تر، مقدمه و پلکان شکل گیری تمدن های جدیدتر بوده اند که خیل عظیمی از دستاوردهای آنها بدون استفاده فراموش شده اند.

۱۱۶- وجه اشتراک اولین فیلسوفان یونان چه بود؟

- (۱) آن‌ها تغییرات جهان مادی را به روش عقلانی توضیح می‌دادند.
- (۲) آن‌ها کوشش می‌کردند دگرگونی‌های طبیعت را از نظر تجربی تحلیل کنند.
- (۳) اولین فیلسوفان یونان در آتن متولد شدند و در آن‌جا می‌زیستند.
- (۴) آنان دانشمندانی بودند که در تمامی علوم زمان خود متبحر بودند.

۱۱۷- کدام گزینه را در مورد سوفیست‌ها نمی‌توان بیان کرد؟

- (۱) به تقدّم پیروزی بر درست‌بودن معتقد بودند.
- (۲) تأثیرات ایونیا بر آتن از جمله دلایل پیدایش آن‌ها بود.
- (۳) خودشان مبدأ نام‌گذاری خویش بودند.
- (۴) تأکیدشان بر فن سخنوری به بی‌اعتبار دانستن آراء متفکران پیشین انجامید.

۱۱۸- به ترتیب، جمله زیر مربوط به اندیشه‌های کدام فیلسوف است و نشان‌دهنده کدام عقیده وی می‌باشد؟

«هیچ چیز ثابتی وجود ندارد و نمی‌توان در یک رودخانه دو بار شنا کرد.»

- (۱) هراکلیتوس - وحدت اضداد
- (۲) پارمنیدس - تغییر و تحول دائمی جهان
- (۳) پارمنیدس - وحدت اضداد
- (۴) هراکلیتوس - تغییر و تحول دائمی جهان

۱۱۹- نظریات «تحول دائمی جهان»، «تفاوت میان بودن و شدن»، «وحدت اضداد» و «ثابت‌بودن هستی» به ترتیب، متعلق‌اند به:

- (۱) هراکلیتوس - پارمنیدس - پارمنیدس - هراکلیتوس
- (۲) پارمنیدس - پارمنیدس - هراکلیتوس - هراکلیتوس
- (۳) هراکلیتوس - پارمنیدس - هراکلیتوس - پارمنیدس
- (۴) پارمنیدس - هراکلیتوس - پارمنیدس - هراکلیتوس

۱۲۰- کدام گزینه پیرامون تمدن‌های باستانی چین، هند، بین‌النهرین و مصر صحیح می‌باشد؟

- (۱) آثاری مبنی بر تفکر فلسفی از آنان به جای مانده است که نشان‌دهنده رواج فلسفه در آن‌ها می‌باشد.
- (۲) اندکی بعد از تمدن یونان شکل گرفته‌اند و حکمت و فلسفه کم و بیش در آن‌ها رواج داشته است.
- (۳) از آثار به جای مانده از این تمدن‌ها می‌توان به اوپانشادها (سروده‌های زرتشت) اشاره کرد.
- (۴) وطن انسان‌هایی وارسته بوده که هم دارای تفکر فلسفی و هم سلوک معنوی بوده‌اند.

علوم و معارف اسلامی

آزمون ۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف مام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی، زبان قرآن (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

و جعلنا من الماء كل شيء حي/
آثار حب الدنيا و عبادة الطاعات
درس‌های ۱۱ و ۱۲
صفحه‌های ۱۳۱ تا ۱۴۸

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (۱۲۱ - ۱۲۵)

۱۲۱- ﴿وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾:

- (۱) و مرا با رحمت خود در (میان) بندگان شایسته‌ها وارد کن.
 - (۲) و مرا با رحمت خویش میان بندگان که شایسته هستند قرار بده.
 - (۳) و مرا با رحمتی که صاحب آن هستی میان بندگان درستکار وارد کن.
 - (۴) مرا با رحمت در (میان) بندگانی که درستکار هستند، قرار بده.
- ۱۲۲- «لَمَّا عَزَمْتَ أَنْ تَشْكُرَ مُنْقَذَهَا مَا وَجَدْتَ أَحَدًا وَلَكِنَّهَا شَاهَدَتْ دَلْفَيْنِ تَقْفُزُ قَرَبَهَا فِي الْمَاءِ بِفَرَحٍ!»

- (۱) همین که درخواست کرد از آن که نجاتش داده تشکر نماید دلفین‌هایی را نزدیکش دید که می‌پرند!
- (۲) هنگامی که عزم تشکر از نجات‌دهنده را نمود کسی را ندید اما دلفینی را دید که نزدیک او داشت می‌پرید!
- (۳) وقتی که تصمیم گرفت از نجات‌دهنده‌اش تشکر کند کسی را نیافت ولی دلفین‌هایی را دید که با شادمانی در آب می‌پریدند!
- (۴) زمانی که قصد نمودم از نجات‌دهنده‌ام تشکر نمایم کسی را نیافتم اما دلفین‌هایی را دیدم که نزدیکش با شادی می‌پرند!

۱۲۳- «إِجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيرًا وَ فِي أَعْيُنِ النَّاسِ كَبِيرًا»:

- (۱) مرا در چشمم، کوچک و در چشم‌های مردم، بزرگ قرار بده.
- (۲) مرا در چشم‌های خودم، کوچک و در چشم مردم، بزرگ قرار بده.
- (۳) در نظر خودم، کوچک و در نظر مردم، بزرگ قرار بده.
- (۴) در نظرم، کوچک‌تر و در انظار مردم، بزرگ قرار بده.

۱۲۴- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) ذَكَرَ اللَّهُ شِفَاءَ الْقُلُوبِ: یاد خدا شفای دل می‌شود!
- (۲) آفَةُ الْعِلْمِ النَّسيَانُ: آفت علم و دانش فراموشی است!
- (۳) الْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ: همنشین شایسته بهتر از تنهایی است!
- (۴) لِسَانُ الْمُقَصِّرِ قَصِيرٌ: زبان مقصر کوتاه است!

۱۲۵- «دلفین از حیوانات پستانداری است که به بچه‌هایشان شیر می‌دهند!»:

- (۱) الدُّلْفَيْنِ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ الَّتِي تُرَضِعُ صِغَارَهَا!
- (۲) الدُّلْفَيْنِ مِنَ اللَّبُونَاتِ الَّتِي تُرَضِعُ صِغَارَهَا!
- (۳) مِنْ حَيَوَانَاتِ لَبُونَةِ الدُّلْفَيْنِ الَّتِي يُرَضِعُ صِغَارَهَا!
- (۴) دلفین عن الحيواناتِ الَّتِي يُرَضِعُ صِغَارَهَا!

۱۲۶- عین الصحيح لترجمة الكلمة في العبارة «الأنف عضو لا يمكن الشم بدونه»:

(۱) شنیدن (۲) بوییدن (۳) دیدن (۴) چشیدن

۱۲۷- «شرف المرء بالعلم و الأدب لا بالأصل و النسب!» عین الأنسب لمفهوم العبارة:

- (۱) اصل بد نیکو نگردد چون که بنیادش بد است / تربیت نااهل را چون گردکان بر گنبد است
- (۲) تا کسی گر از کسی بالا نشیند عیب نیست / روی دریا خس نشیند قعر دریا گوهر است
- (۳) شرف مرد به جود است و کرامت به وجود / هر که این دو ندارد عدمش به ز وجود
- (۴) اعتبار آدمی در دانش و فضل است و بس / نه به مال و جاه و منصب، نه به نام و نسب

۱۲۸- عین الخبر جازاً و مجروراً:

- (۱) في البحار الغواصون يستطيعون التقاط صور!
- (۲) صديقي المؤدب من أفضل تلاميذ مدرستنا!
- (۳) هذا عمل من الأعمال الصالحة يقربك إلى الله!
- (۴) في تلك الإدارة الموظفون قائمون بواجباتهم جيداً!

۱۲۹- عین «تعلم» في محل «مبتدأ»:

- (۱) رجاء، تعلم هذا الدرس في الصف جيداً!
- (۲) نصحك أبوك بتعلم الدروس!
- (۳) تعلم الدروس من أهم وظائف التلميذ!
- (۴) تعلم حميداً أن يجتنب عن التكاسل!

۱۳۰- عین الخبر مبنياً:

- (۱) الحليب الطازج مملوء بالكالسيوم.
- (۲) خيركم من قرأ دروسه جيداً.
- (۳) جمال العلم نشره و ثمرته العمل به.
- (۴) هؤلاء الرجال جالسون في القاعة.

عربی، زبان قرآن (۲)

من کلام أمير المؤمنين في فضل القرآن / الشجاعة في الحق / الكذب (قواعد درس ۲ تا پایان درس ۴) صفحه‌های ۱۸ تا ۵۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۱۳۱ - ۱۳۶)

۱۳۱- «يَكُونُ أَحَدُ أَحَبَّتِي تَمَارًا. هُوَ أَمَارَةٌ بِالْمَعْرُوفِ وَ مُتَوَكِّلٌ عَلَى خَالِقِ كُلِّ مَخْلُوقٍ!»:

نهایی

- (۱) یکی از یارانم از خرمافروشان است. او بسیار فرمان‌دهنده به کار نیک است و متوکل او بر آفریننده تمام مخلوقات می‌باشد!
- (۲) یکی از دوستانم که خرمافروش می‌باشد، فرمان‌دهنده به کارهای نیک است. او متوکل بر آفریدگار همه مخلوقات است!
- (۳) یکی از یارانم خرمافروش می‌باشد. او بسیار فرمان‌دهنده به کار نیک است و متوکل بر آفریننده هر آفریده‌شده‌ای می‌باشد!
- (۴) یکی از دوستان خرمافروشم، بسیار فرمان‌دهنده به کارهای نیک است و متوکل بر آفریننده هر آفریده‌شده‌ای است!

۱۳۲- «تَفْتِشُنَا عَنِ الْمَالِ وَ الزَّاحَةِ قَدْ يُسَبِّبُ أَنْ يُمَرَّرَ عِشْنَا الصَّعْبُ!»:

- (۱) جست‌وجوی ما از دارایی و آسایش گاهی باعث می‌شود که زندگی سخت‌مان تلخ شود!
- (۲) گاهی جست‌وجوی ما برای ثروت و راحتی سبب تلخ شدن زندگی سخت‌مان می‌شود!
- (۳) گاهی دنبال مال و آسایش می‌گردیم درحالی که باعث تلخ شدن زندگی سخت ما می‌شوند!
- (۴) جست‌وجوی ثروت و راحتی گاهی زندگی ما را که سخت است، تلخ می‌کند!

۱۳۳- «حَلَّتِ الطَّائِرَةُ الْحَرْبِيَّةُ وَ مَرَّرَتْ عِشَّ حَبِيبِي كَمَا تَشَاءُ عُذَاتِي فِي الْعَشِيَّةِ وَ الْغَدَاةِ.»:

- (۱) در آغاز روز و آغاز شب بود که هواپیمای جنگی فرود آمد و زندگی دوست من طبق خواسته دشمنانم تلخ شد.
- (۲) هواپیمای جنگی فرود آمد و زندگی دوستم را تلخ کرد همان‌طور که دشمنانم در شامگاه و صبحگاه می‌خواهند.
- (۳) هواپیمای جنگی بر زمین نشست و زندگی دوستم را ویران کرد همان‌طور که دشمنان شبانه‌روزی می‌خواستند.
- (۴) هواپیمایی در جنگ فرود آمد و با زندگی دوست من بازی کرد همان‌طوری که دشمنان من در شامگاه و صبحگاه می‌خواهند.

۱۳۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) سَوْفَ نَتَعَلَّمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ بِمُسَاعَدَةِ أَسْتَاذِنَا الْمَجْدِّ بَعْدَ ثَلَاثَةِ أَشْهُرٍ: زبان عربی را با کمک استادی کوشا بعد از سه ماه یاد می‌گیریم!
- (۲) كَانَ أُولَئِكَ الْكَفَّارَ يَحْتَوْنَ هَجْرَ الْمُسْلِمِينَ فِي الْقُلُوبِ: این کافران جدایی مسلمانان را در بیابان‌ها دوست دارند!
- (۳) جَمَالُ الْمَرْءِ فَصَاحَةُ لِسَانِهِ: زیبایی هر انسانی به شیوایی بیان اوست.
- (۴) ﴿لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾: خداوند به هر کس جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌دهد.

۱۳۵- عَيْنَ الصَّحِيحِ: «بسیاری از شاعران ایرانی بیت‌هایی آمیخته با عربی می‌سرودند که آن را ملمّع می‌نامیدند.»

(۱) كان كثيرٌ مِنَ الشعراءِ الإيرانيّ أنشدوا الأبيات الممزوجة بالعربيّة سمّوها بالملمّع.

(۲) كثيرٌ الشعراءِ الإيرانيّ كانوا يُنشدون أبياتاً ممزوجةً باللّغة العربيّ يُسمّون بالملمّعات.

(۳) كانوا أكثر شعراءِ الإيرانيّ أنشدوا الأبيات الممزوجة باللّغة العربيّة سمّوا بالملمّعات.

(۴) كان كثيرٌ مِنَ الشعراءِ الإيرانيّ يُنشدون أبياتاً ممزوجةً بالعربيّة يُسمّونها الملمّع.

۱۳۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي مَفْهُومِ الْبَيْتِ التَّالِي: «آزموده را آزمون خطاست!»

(۱) وصفتُ كلَّ مليحٍ كما تحبُّ و تَرْضَى. (۲) مَنْ جَرَّبَ الْمَجْرِبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ.

(۳) قَدْ نُقِشَ عَيْنُ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ. (۴) تَفَكَّرُوا فِي الْخَلْقِ وَ لَا تَفَكَّرُوا فِي الْخَالِقِ.

۱۳۷- عَيْنَ الْفَرَاغِ الْكَلِمَةُ الَّتِي لَا تُنَاسِبُ الْكَلِمَاتِ الْأُخْرَى فِي الْمَعْنَى: «خضراء - أسود - . . . - أبيض»

(۱) بِنَفْسَجِي (۲) حَمْرَاء (۳) فَضِي (۴) أَصْغَر

۱۳۸- عَيْنَ عِبَارَةِ لَيْسَ فِيهَا اسْمُ فَاعِلٍ:

(۱) يَعْمَلُ الْعُمَالُ كُلَّ الْأَيَّامِ فِي الْمَصْنَعِ! (۲) يَلْعَبُ اللَّاعِبُونَ كُرَةَ الْقَدَمِ فِي الْمَلْعَبِ!

(۳) دَخَلْتَ الْمَفْرَدَاتِ الْمُعْرَبَةَ بِمَعْجَمٍ! (۴) أَحَبُّ مُعَلِّمِي الْفَلَسَفَةِ كَثِيرًا!

۱۳۹- عَيْنَ مِنَ الْأَسْمَاءِ الْخَمْسَةِ مَا لَيْسَ إِعْرَابُهُ فَرْعِيًّا:

(۱) آدَمُ أَبُونَا وَ حَوَّاءُ أُمَّنَا فَنَحْنُ إِخْوَانُ. (۲) لَاتَدْخُلِ الْحَدِيدُ فِي فَيْكٍ فَيَجْرَحُهُ.

(۳) عَاتَبَ أَخَاكَ بِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِ. (۴) رَأَيْتُ الْأَخَ يَسْأَلُهُ الْمَعْلَمُ عِدَّةَ أَسْئَلَةٍ صَعْبَةٍ.

۱۴۰- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ مِنَ الْأَسْمَاءِ غَيْرِ الْمَنْصَرَفَةِ:

(۱) أَشْتَغِلُ فِي مُحَافَظَةِ كَرْمَانَ مَعَ أَخِي. (۲) يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، لَا شَكَّ أَنْتُمَا نَاصِرَايَ!

(۳) «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ» (۴) «لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ»

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۲»

(رضا فان بابایی)

نمودار میله‌ای برای مقایسه تعداد یا سهم‌ها دقیق است. حتی اگر هدف «سهم از کل» باشد، وقتی دسته‌ها زیاد شوند: مقایسه راحت می‌شود و چشم انسان بهتر اختلاف طول میله‌ها را می‌فهمد. نکته: نمودار دایره‌ای فقط وقتی خوب است که تعداد دسته‌ها کم باشد و اگر دسته‌ها زیاد شود زاویه‌ها خیلی ریز می‌شوند و مقایسه سخت می‌شود. (نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۰۰)

۲- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

تعداد مانتوهای ۱ یا ۲ یا ۳ صفر زدگی دارند. فراوانی میله اول + فراوانی میله دوم + فراوانی میله سوم = $20 + 15 + 5 + 5 + 5 = 50$. جمع فراوانی همه میله‌ها = تعداد کل مانتوها = 50 . درصد خواسته شده $= \frac{f}{N} \times 100 = \frac{40}{50} \times 100 = 80\%$. (نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۵)

۳- گزینه «۱»

(عباس مالکی)

۶۰ درجه یعنی $\frac{60}{360}$ یعنی یک ششم کل مراجعان برابر ۳۰ هزار نفر هست بنابراین کل مراجعان برابر است با هزار نفر $30 \times 6 = 180$. $50 + 45 + 30 + 25 + x + 12 = 180 \Rightarrow 162 + x = 180 \Rightarrow x = 18$. $\Rightarrow \frac{18}{180} \times 100 = 10\%$. (نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۵)

۴- گزینه «۲»

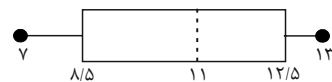
(علی حسینی نوه)

با توجه به نمودار نقطه‌ای ارائه شده، داده‌ها را از کوچک به بزرگ می‌نویسیم و چارک‌ها را مشخص می‌کنیم:

$$7, 8, 8, 9, 10, 10, 11, 11, 11, 12, 13, 13, 13$$

$$Q_1 = \frac{8+9}{2} = 8.5 \quad Q_2 = 11 \quad Q_3 = \frac{12+13}{2} = 12.5$$

در مرحله دوم نمودار جعبه‌ای مدنظر را رسم می‌کنیم:

در مرحله آخر نسبت دامنه میان چارکی به طول سیل سمت راست را محاسبه می‌کنیم، پس:

$$\frac{Q_3 - Q_1}{\max - Q_3} = \frac{12.5 - 8.5}{13 - 12.5} = \frac{4}{0.5} = 8$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

۵- گزینه «۳»

(رضا فان بابایی)

در نمودار حبابی، متغیر سوم باید عددی و قابل اندازه‌گیری باشد. اماکد ملی یک شناسه است نه مقدار قابل سنجش.

(نمودارهای یک متغیره، مشابه تمرین ۱، صفحه ۱۱۲، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۲)

۶- گزینه «۱»

(مثم فشنوری)

نمودار حبابی شامل ۳ متغیر است، پس زاویه شعاع‌ها در راداری برابر $120^\circ = \frac{360^\circ}{3}$ می‌باشد.

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۳)

۷- گزینه «۲»

(سعید رازوز)

n = تعداد متغیرهای اولیه، $n+1$ = تعداد متغیرهای جدید

$$\frac{360}{n} = \text{زاویه بین دو شعاع متوالی}, \frac{360}{n+1} = \text{زاویه بین دو شعاع متوالی جدید}$$

$$\frac{360}{n} - \frac{360}{n+1} = 30 \Rightarrow \frac{360(n+1) - 360(n)}{n(n+1)} = \frac{30(n)(n+1)}{n(n+1)}$$

$$360n + 360 - 360n = 30(n)(n+1) \Rightarrow 30n^2 + 30n - 360 = 0$$

$$\xrightarrow{+30} n^2 + n - 12 = 0 \Rightarrow (n-3)(n+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n=3 \\ n=-4 \end{cases}$$

تعداد متغیرها نمی‌تواند منفی باشد پس $n=3$

(تعداد متغیرهای اولیه برابر ۳ بوده است)

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

۸- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

$$\frac{3}{4}(2x+y) = \frac{3}{4}(3x+2) \xrightarrow{\times \frac{4}{3}} 10x + 5y = 12x + 8$$

$$\Rightarrow 5y = 2x + 8 \quad (1)$$

$$\frac{4}{5}(2y+3) = 12 \xrightarrow{\times \frac{5}{4}} 2y + 3 = 15 \Rightarrow 2y = 12 \Rightarrow y = 6 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1)(2)} 5 \times 6 = 2x + 8 \Rightarrow 2x = 22 \Rightarrow x = 11$$

$$\begin{cases} \max(A) = 2x + y = 28 \\ \max(B) = 3x + 2 = 35 \\ \max(C) = 2y + 3 = 15 \end{cases} \Rightarrow \max B > \max A > \max C$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

۹- گزینه «۳»

(پیمان طیار)

با توجه به نمودار جعبه‌ای نتیجه می‌گیریم که $\max$ امتیاز تیم A از امتیاز بیش از ۵۰ درصد تیم B بیشتر است پس گزینه «۳» نادرست است و بقیه جملات با توجه به ویژگی نمودار جعبه‌ای و مقایسه دو نمودار داده شده درست است.

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

۱۰- گزینه «۳»

(علی آزاد)

$$5 + x + 2y + x + y = 27 \Rightarrow 2x + 3y = 22$$

$$\left. \begin{aligned} Q_1 \text{ چارک اول} &= x + 5 \\ Q_3 \text{ چارک دوم} &= x + 2y + x + 5 \end{aligned} \right\} \Rightarrow x + 5 + x + 2y + x + 5 = 3x + 2y + 10 = 23$$

$$\begin{cases} 2x + 3y = 22 \\ 3x + 2y = 13 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 6x + 9y = 66 \\ 6x + 4y = 39 \end{cases} \Rightarrow 5y = 27 \Rightarrow y = 5.4$$

$$\Rightarrow x = 5$$

میان $= Q_3 = 5 + x + 2y = 5 + 5 + 10 = 20$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- گزینه «۲»

(علی صیدانلو)

تشریح ابیات:

بیت (ج) بینی (می-بینی) مصراع اول و بینی (عضو بویایی) مصراع دوم جناس همسان دارند.

بیت (الف) تشبیه من به یعقوب و اضافه تشبیهی «تیر حزن».

بیت (ب) تلمیح به دو داستان ضحاک و سامری.

بیت (د) دست مجاز از قدرت.

بیت (ه) سخن گفتن راست، تلخ است حس آمیزی دارد.

(هناس و انواع آن، ترکیبی)

۱۲- گزینه «۴»

(علی صیدانلو)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱» شاعر برای باران و بنفشه شخصیت قائل است (تشخیص) و دلیل خم بودن گردن بنفشه را منت گذاشتن باران می‌داند (حسن تعلیل).

گزینه «۲» شهر مجاز از مردم آن. تیغ و سپر تضاد دارد.

گزینه «۳» گلیم (نوعی زیرانداز) مصراع اول و گلیم (گل هستیم) در مصراع دوم جناس تام دارند. تلمیح به اینکه همگی می‌میریم و فانی هستیم (کل نفس ذائقة الموت)

گزینه «۴» «طوطی، سخن، شکر» تناسب دارند. جناس همسان در بیت وجود ندارد.

(هناس و انواع آن، ترکیبی)

۱۳- گزینه «۲»

(مهمد نورانی)

در این بیت واژه‌های «آهنگ» هر دو در یک معنا (قصد) به کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱» چنگ: ابزار موسیقی / چنگ: مجاز از دست و اختیار

گزینه «۳» شیرین: نام شخصیت داستانی / شیرین: عزیز

گزینه «۴» شانه: ابزار آرایش مو / شانه: کتف و دوش

(هناس و انواع آن، ترکیبی)

۱۴- گزینه «۱»

(اعظم نوری‌نیا)

در بیت این گزینه، هیچ نوع جناسی وجود ندارد.

جناس در گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: خار، مار

گزینه «۳»: دین، کین

گزینه «۴»: مَلک، فلک- ملام، ملال

(هناس و انواع آن، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۱۵- گزینه «۲»

(سعید جعفری)

نای: جناس همسان (۱- نای- ۲- نام قلعه‌ای) / نای، جای: جناس ناهمسان اختلافی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جناس ناهمسان: اصل، وصل

گزینه «۳»: جناس همسان: بر (۱- حرف اضافه ۲- نزد ۳- ببر)

گزینه «۴»: واژه‌آرایی: شد، به سان، بود / روی، موی: جناس ناهمسان اختلافی

(هناس و انواع آن، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۱۶- گزینه «۱»

(مبین مممری‌ترکمه)

گزینه «۱»: در این گزینه، کلمات «شام» با یکدیگر جناس همسان یا تام دارند. شام اول به معنی «وعده غذایی شبانه» است و شام دوم در معنی «تام منطقه‌ای» است. جناس ناهمسان در این بیت وجود ندارد.

گزینه «۲»: در این گزینه کلمات «مهر» با یکدیگر جناس ناهمسان حرکتی دارد.

مهر در مصراع اول در تلفظ «مهر» یعنی محبت است و مهر در مصراع دوم در تلفظ «مهر» است.

گزینه «۳»: در این گزینه کلمات «حرم، حریم» جناس ناهمسان افزایشی دارند،

گزینه «۴»: در این گزینه کلمات «ماه، ماه» با یکدیگر جناس ناهمسان افزایشی دارند.

(هناس و انواع آن، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۱۷- گزینه «۱»

(سعید جعفری)

تقطیع سایر مصراع‌ها:

گزینه «۲»: بی وفا / لا ک من أف / تا دأم از / یا چ را

گزینه «۳»: ز هس تی / م رن دی / ش را / ه نیست

گزینه «۴»: ب یا تا قد / ر یک دی گر / ب دا نیم

(موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۸- گزینه «۱»

(مبین مممری‌ترکمه)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژه‌های قافیه: جام، نام / الگوی حروف قافیه: مصوت بلند + صامت

گزینه «۲»: واژه‌های قافیه: بلند، بر کند / الگوی حروف قافیه: مصوت کوتاه

+ صامت + صامت

گزینه «۳»: واژه‌های قافیه: اردیبهشت، خشت / الگوی حروف قافیه: مصوت

کوتاه + صامت + صامت

گزینه «۴»: واژه‌های قافیه: گبر، ببر / الگوی حروف قافیه: مصوت کوتاه

+ صامت + صامت

(قافیه، ترکیبی)

۱۹- گزینه «۲»

(اعظم نوری‌نیا)

مفهوم بیت گزینه «۲»: وفاداری عاشق نسبت به معشوق است.

(مفهومی، ترکیبی)

۲۰- گزینه «۳»

(مهمد علی دولت‌نواهی)

در بیت این گزینه، سعدی معتقد است تمام شادی‌های این دنیا با غم همراه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

مفهوم مشترک سایر ابیات:

همه ابیات بر سرزنش دنیا و بدعهدی و ناپایداری آن تاکید دارند.

(مفهومی، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا

۲۱- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

پیام نهایی این حکایت، نکوهش عیب‌جویی از دیگران است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حذف فعل به قرینه لفظی: «یاد دارم که در ایام طفولیت متعبد بودمی و شب‌خیز و مولع زهد و پرهیز [بودمی]». / واژگان عربی: ایام، طفولیت، متعبد، مولع، رحمه الله علیه، مصحف و...
گزینه «۳»: تشبیه: چنان خواب غفلت برده که گویی... / «سر بر داشتن» کنایه از بیدار شدن / «در پوستین کسی افتادن»: کنایه
گزینه «۴»: «پدر را گفتم»: به پدر گفتم

(ترکیبی)

۲۲- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

جناس ناهمسان ← سر، در / جناس همسان ← «تنگ» اول به معنی بار و «تنگ» دوم، به معنی کوچک است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: فاقد جناس همسان و ناهمسان است. هر دو «طومار» به یک معنی به کار رفته‌اند و آرایه واژه‌آرایی ایجاد کرده‌اند. طومار به معنی نامه بلند است.
گزینه «۳»: فاقد جناس همسان و ناهمسان است. هر دو «چنگ» به معنی ساز موسیقی به کار رفته است.
گزینه «۴»: جناس ناهمسان ← ما، را

(بناس و انواع آن، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۲۳- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

در همه ابیات «جناس» وجود دارد.

تشریح ابیات:

بیت الف: «ما» و «شما»

بیت ب: «است و دست»

بیت ج: «موی و روی» جناس ناقص اختلافی (ت در رویت ضمیر پیوسته است)

بیت د: بار اولی به معنای «اسباب» و بار دومی به معنای «اجازه ورود به درگاه»: «جناس تام».

(بناس و انواع آن، ترکیبی)

۲۴- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

بیت الف: تحویل، احوال

بیت ب: طلعت، طلوع، طالع

(بناس و انواع آن، صفحه ۹۹)

۲۵- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

بیت «ه»: دل داشتن باغ استعاره است. / بیت «د»: واژه‌های تار (یک رشته مو) و تار (تاریک) جناس تام دارند. / بیت «ب»: تلمیح به داستان حضرت سلیمان / بیت «ج»: تضاد: بیگانه و آشنا / بیت «الف»: تشبیه خاک به قفس.

(بناس و انواع آن، ترکیبی)

۲۶- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

گاه دو واژه که هم ریشه هستند، تنها در یک حرف با هم اختلاف دارند که در این حالت هم جناس دارند هم اشتقاق. در بیت گزینه «۳» نیز، دو واژه منظر و نظر با یک دیگر هم جناس دارند هم اشتقاق. / «است و دست» جناس ناقص اختلافی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: امل و عمل جناس اختلافی دارند.

گزینه «۲»: ناجنس و جناس، با یکدیگر اشتقاق دارند.

گزینه «۴»: فضلا و فضول اشتقاق دارند.

(بناس و انواع آن، صفحه ۹۹)

۲۷- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

تقطیع گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»:

فُو	مِی	چُ	ذَر	یَا	کَف	زُ	نَان
-	-	U	-	-	-	U	-
چُن	مُو	ج	ها	سَج	دِ	کُ	نَان
-	-	U	-	-	U	U	-

گزینه «۲»:

جان	را	أ	زَو	خَا	لِی	مَ	کُن
-	-	U	-	-	-	U	-
تا	بَر	ذ	هَد	أَـ	مَـ	لِ	ها
-	-	U	-	-	-	U	-

گزینه «۴»:

ای	سا	ر	بَان	با	قا	فِ	لِ
-	-	U	-	-	-	U	U
مگ	ذَر	مَ	رو	زین	مَر	خ	لِ
-	-	U	-	-	-	U	U

نکته: هجای پایانی مصراع همیشه بلند است.

(موسیقی شعر، ترکیبی)

۲۸- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

شکل خوانش صحیح مصراع به این صورت است: «چش / م / مز / گرا / ی / دوش / نا / سو / دست» بنابراین نشانه‌های هجایی صورت سؤال هم‌خوانی دارد.

(موسیقی شعر، ترکیبی)

۲۹- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

قافیه: ماست، کاست / حروف مشترک: است (مصوت + صامت + صامت)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ردیف: است / قافیه: جا، بالا (قاعده ۱)

گزینه «۲»: ردیف: ست (است) از همه خلق / قافیه: ما، جدا (قاعده ۱)

گزینه «۴»: ردیف: است / قافیه: جدا، را (قاعده ۱)

(قافیه، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۳۰- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

بیت صورت سؤال و سه بیت دیگر، خواهان نشانه‌ای امیدبخش از یار هستند؛ اما گزینه «۳» چنین نیست.

(مفهوم، ترکیبی)

(قواعد، صفحہ ۱۰۹)

منطق

۴۱- گزینه ۲»

(پرکل ریمی)

در منفصل مانعةالجمع، اجتماع صدق دو طرف محال است؛ اما ممکن است هر دو طرف، کاذب باشند.

در گزینه ۲» اگر امروز روز دیگری باشد، هر دو بخش کاذب‌اند، اما امروز نمی‌تواند همزمان هم سه‌شنبه باشد و هم چهارشنبه.
گزینه‌های ۱» و ۳ و ۴» منفصل حقیقی‌اند؛ زیرا یکی از دو طرف حتماً صادق و دیگری کاذب است.

(تفسیر شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

۴۲- گزینه ۱»

(پرکل ریمی)

در هر دو نوع قضیه، اجتماع صدق دو طرف امکان‌پذیر نیست. تفاوت آنها در اجتماع کذب است؛ در منفصل حقیقی، اجتماع کذب نیز محال است، اما در منفصل مانعةالجمع ممکن است هر دو طرف کاذب باشند؛ بنابراین گزینه ۱» صحیح است.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲» اجتماع کذب دو طرف در منفصل مانعةالجمع محال نیست.

گزینه ۳» ویژگی‌های دو نوع قضیه را جابه‌جا بیان کرده است.

گزینه ۴» نادرست است؛ زیرا تفاوت آنها در شرایط صدق و کذب دو طرف است، نه صرفاً در لفظ یا ساختار جمله.

(تفسیر شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

۴۳- گزینه ۴»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱» «اگر این فیلم را ببینی، دلبسته آن می‌شوی. فیلم را دیدی؛ پس دلبسته آن شدی.» در این گزینه از وضع مقدم (دیدن فیلم) به وضع تالی (دلبسته فیلم‌شدن) رسیده‌ایم و قیاس، معتبر است.

گزینه ۲» این گزینه یک قیاس استثنایی اتصالی است که از رفع تالی (خس نشدن زمین) به رفع مقدم (نباریدن باران) رسیده و قیاس، معتبر است.

گزینه ۳» در این گزینه نیز از وضع مقدم (روشن کردن چراغ) به وضع تالی (روشن شدن اتاق) رسیده‌ایم و قیاس، معتبر است.

گزینه ۴» در این گزینه از رفع مقدم (مطالعه نکردن) به رفع تالی (نمره خوب نگرفتن) رسیده‌ایم و مغالطه «رفع مقدم» رخ داده و در نتیجه قیاس، نامعتبر است.

(تفسیر شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۴۴- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

بررسی عبارات:

الف) قضیه می‌تواند نه حملی باشد و نه منفصل غیرقابل جمع در کذب (مثلاً شرطی متصل باشد)، اما نمی‌تواند همزمان هم حملی باشد و هم منفصل غیرقابل جمع در کذب. پس صدق همزمان هر دو طرف ممکن نیست، اما کذب همزمان آنها ممکن است.

ب) در اینجا فردی ممکن است هر دو راه را امتحان کند و مشکلی بابت ورود به سامانه نخواهد داشت؛ پس جمع صدق دو طرف ممکن است، اما اگر فرد هیچ‌کدام را وارد نکند، ورود غیرممکن است. پس کذب هر دو طرف، غیرممکن است و این تعریف قضیه منفصله «مانعةالرفع» است.

(تفسیر شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۴۵- گزینه ۳»

(محمدرضا شریفی)

تشریح عبارت:

عبارت بیان‌شده، یک قیاس استثنایی اتصالی نامعتبر است؛ زیرا از رفع مقدم (اگر ورزش کنم) به رفع تالی (کاهش وزن خواهم داشت)، رسیده است.

نکته: در قیاس استثنایی اتصالی وقتی از رفع مقدم به رفع تالی برسیم و همچنین اگر از وضع تالی به وضع مقدم برسیم، قیاس، نامعتبر خواهد بود.

(تفسیر شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۴۶- گزینه ۳»

(موسی سپاهی)

متفکر نقاد، هنگام شنیدن یک مطلب یا تصمیم‌گیری درباره آن، آن را از جنبه‌های مختلف بررسی می‌کند و با طرح پرسش‌های مناسب، استدلال‌ها را ارزیابی می‌کند. بررسی اعتبار منابع، شواهد و استدلال‌ها نیز نمونه‌ای از همین رویکرد است؛ بنابراین گزینه ۳» صحیح است.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱» هدف تفکر نقادانه، تصمیم‌گیری دقیق است، نه صرفاً سریع.

گزینه ۲» متفکر نقاد بر اصول منطقی و ارزیابی استدلال‌ها و منطق (و نه تجربه شخصی) تأکید دارد.

گزینه ۴» پذیرش بدون پرسش با روحیه تفکر نقادانه، ناسازگار است.

(سنشگری در تفکر، صفحه ۹۹)

۴۷- گزینه ۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

کلمات و الفاظی که در زندگی به کار می‌بریم، دارای بارهای ارزشی متفاوتی هستند.

کلمات ما می‌تواند دارای ۳ بار ارزشی متفاوت باشد: مثبت، منفی، خنثی.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱» «۱»: منفی - مثبت - خنثی

گزینه ۲» «۲»: مثبت - مثبت - مثبت

گزینه ۳» «۳»: منفی - منفی - خنثی

گزینه ۴» «۴»: مثبت - مثبت - مثبت

(سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

اقتصاد

۵۱- گزینه «۱»

(سپیده فتح‌الهی)

مخارج سالیانه - درآمد سالیانه = میزان پس‌انداز سالیانه

میلیون تومان $87 - 80 = 7$

درصد مخارج سالیانه اختصاص یافته به حمل‌ونقل

$$\text{درصد} = 3 = 100 \times \frac{200,000 \times 12}{80,000,000} \times 100 = 100 \times \frac{\text{هزینه حمل و نقل سالیانه فرد}}{\text{مخارج سالیانه فرد}}$$

(پورچه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۳۶)

۵۲- گزینه «۴»

(سپیده فتح‌الهی)

مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه:

- از هر منبعی که درآمدی به‌دست آورید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.

- هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به‌صورت ماهیانه فهرست کنید.

- مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه بایکدیگر مقایسه کنید.

- اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

(پورچه‌بندی، صفحه ۱۳۷)

۵۳- گزینه «۱»

(سپیده فتح‌الهی)

(الف) (مخارج سالیانه - درآمد سالیانه) $\times \frac{1}{5} = \text{خمس}$

$$12 = \frac{1}{5} \times (x - 66) \Rightarrow 60 = x - 66 \Rightarrow x = 60 + 66 = 126$$

تومان $10,500,000 =$ میلیون تومان $126 + 12 = 10/5 = 126$ درآمد ماهیانه

(ب) میلیون تومان $57 = 126 - 66 - 3 =$ درآمد مشمول خمس

تومان $57,000,000 =$

(پورچه‌بندی، صفحه ۱۳۸)

۴۸- گزینه «۳»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

در گزینه «۳» مغالطه «مسموم کردن چاه» به کار رفته است (دلسوز نبودن والدین ویژگی ناشایستی است که گوینده قصد دارد آن را به والدینی که دوره آموزشی را خریداری نمی‌کنند نسبت دهد تا کسی جرئت نکند آن را نخرد) و دیگر گزینه‌ها دارای مغالطه «بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی» هستند. البته گزینه «۳» را می‌توان دارای مغالطه «توسل به احساسات» هم دانست.

(سنجشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۳)

۴۹- گزینه «۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

عبارت اول در صورت سؤال، نشان‌دهنده مغالطه «توسل به احساسات» است؛ چرا که احساسات انسان به دختربه‌ها حساس‌تر است و احتمال کمک کردن به آنها بیشتر است.

عبارت دوم هم می‌تواند نشان‌دهنده مغالطه «بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی» باشد و هم نشان‌دهنده مغالطه «توسل به احساسات»؛ بستگی دارد در جمله چه‌گونه به کار برود.

نکته: جمله «تمام ورزشکاران بزرگ از این مکمل استفاده کرده‌اند» دارای مغالطه «تله‌گذاری» است.

(سنجشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۵۰- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ریاضی‌دان از برهان برای دستیابی به حقیقت استفاده می‌کند، نه صرفاً قانع کردن دیگران که هدف اقناع است.

گزینه «۲»: سخنران تبلیغاتی با زبان بدن به دنبال اقناع مخاطب است (نه غلبه). غلبه در مناظره‌ها و جدل دیده می‌شود.

گزینه «۳»: استاد فلسفه برای تبیین مفاهیم، از برهان (استدلال منطقی برای کشف حقیقت) استفاده می‌کند و این گزینه درست است.

گزینه «۴»: در مناظره انتخاباتی، هدف نامزدها، غلبه بر حریف و جلب نظر مخاطب است، نه صرفاً رسیدن به حقیقت.

(سنجشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۵۴- گزینه «۲»

(احسان عالی نژاد)

الف) مشخص کنید که چه میزان قرار است هزینه کنید.

ب) مشخص کنید که چه گزینه‌هایی در سطح پولی که شما می‌خواهید هزینه کنید، وجود دارد (برای این کار می‌توانید از وبسایت‌ها و فروشگاه‌های اینترنتی استفاده کنید. موارد را در لیستی یادداشت کنید).

ج) با استفاده از جدولی که در قسمت خرید مقایسه‌ای مشخص شده است، گزینه‌ها را بررسی کنید.

(تصمیم‌گیری در مقارح، صفحه ۱۳۳)

۵۵- گزینه «۳»

(احسان عالی نژاد)

خرید مقایسه‌ای به این ترتیب انجام می‌شود:

تعریف مسئله ← فهرست گزینه‌ها ← تعیین معیارها ← ارزیابی ← تصمیم‌گیری

(تصمیم‌گیری در مقارح، صفحه ۱۴۴)

۵۶- گزینه «۴»

(احسان عالی نژاد)

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) نادرست است؛ فائو سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد است.

ب) صحیح است.

ج) نادرست است؛ کل محصول غلات جهان، سالیانه حدود ۳/۹ میلیارد تن می‌باشد.

سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن از مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود. این مقدار، یک‌سوم کل محصولات غلات جهان را شامل می‌شود. در نتیجه خواهیم داشت:

مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود

$$\text{کل محصولات غلات جهان} \times \frac{1}{3} = \text{میلیارد تن } 1/3$$

$$\text{میلیارد تن } 3/9 = 1/3 \times 3 = \text{کل محصولات غلات جهان} \Rightarrow$$

د) صحیح است.

(تصمیم‌گیری در مقارح، صفحه ۱۴۸)

۵۷- گزینه «۱»

(نگین مرسلی)

الف) «چندین بار استفاده از یک بطری آب» یعنی باز مصرف؛ چون یک کالا بیش از یک‌بار استفاده می‌شود.

ب) «تبدیل لباس کهنه به کیف پارچه‌ای» یعنی بازیافت؛ چون یک وسیله پردازش و به کالای دیگری تبدیل می‌شود.

ج) «خودداری از خرید کالای غیرضروری» یعنی بازداشتن؛ چون منظور پرهیز از خرید چیزهایی است که به آن‌ها نیاز نداریم.

(تصمیم‌گیری در مقارح، صفحه ۱۴۹)

۵۸- گزینه «۲»

(نگین مرسلی)

در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، واریز و برداشت وجه آزاد است و بانک بر اساس مانده حساب به آن سود پرداخت می‌کند. اما در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت، سپرده باید تا پایان مدت قرارداد در بانک باقی بماند و اگر سپرده‌گذار زودتر از موعد، پول خود را برداشت کند، بخشی از سود وعده‌داده شده را از دست می‌دهد.

(پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ و ۱۵۵)

۵۹- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

$$\text{ارزش بازاری هر سهم} = \frac{\text{سرمایه فرد + کل سود دریافتی}}{\text{تعداد کل سهام}}$$

$$\Rightarrow \frac{12,000,000 + 65,000,000}{x} = 1500$$

$$\Rightarrow x = \frac{13,000,000 + 65,000,000}{1500} = 52,000 \text{ سهم}$$

$$\text{ارزش کل سهام خریداری شده توسط فرد} = \text{قیمت اسمی هر سهم} \times \text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد}$$

$$= \frac{65,000,000}{52,000} = 1,250 \text{ تومان}$$

(پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه ۱۵۶)

۶۰- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

نظام‌های بیمه اجتماعی شامل سازمان تأمین اجتماعی و سازمان بیمه سلامت است.

(پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۹ و ۱۶۰)

ریاضی و آمار (۲)

۶۱- گزینه «۱»

(عباس مالکی)

از آنجا که استدلال معتبر است، بخش تالی مقدمه اول برابر نتیجه است و بخش مقدم مقدمه اول، مقدمه دوم خواهد شد. بنابراین:

$$2a + 6 = 30 \rightarrow 2a = 24 \rightarrow a = 12$$

$$3b + 6 = 24 \rightarrow 3b = 18 \rightarrow b = 6$$

$$\Rightarrow \frac{a}{3} > \frac{b}{2} \rightarrow \frac{12}{3} > \frac{6}{2} \rightarrow 4 > 3$$

(استدلال ریاضی، مشابه کار در کلاس، صفحه ۱۵ کتاب درسی)

۶۲- گزینه «۳»

(رضا خان بابایی)

$$p \wedge \sim q \equiv T \Rightarrow p \equiv T, q \equiv F$$

$$p \Rightarrow r \equiv T \rightarrow r \equiv T$$

$$q \Leftrightarrow s \equiv T \rightarrow s \equiv F$$

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

$$r \Rightarrow q \\ T \Rightarrow F \equiv F$$

گزینه «۲»:

$$\sim r \wedge p \\ F \wedge T \equiv F$$

گزینه «۳»:

$$p \Leftrightarrow r \\ T \Leftrightarrow T \equiv T$$

گزینه «۴»:

$$(s \wedge q) \vee (p \Rightarrow q) \\ (F \wedge F) \vee (T \Rightarrow F) \\ F \vee F \equiv F$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۶۳- گزینه «۲»

(علی آزار)

با توجه به اینکه تابع f ، تابعی ثابت است و $(2, 3) \in f$ ، پس خواهیم داشت:

$$f(6) = 3 \Rightarrow 3f(6) - 20 = 9 - 20 = -11$$

تذکر: دقت کنید که نیازی به محاسبه n ، m و k نداریم.

(توابع ثابت، پندرباطه‌ای و همانی، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۶۴- گزینه «۲»

(کتاب اول)

با توجه داده‌های سؤال داریم، $p \equiv T$ و $q \equiv F$ است حال به بررسی ارزش گزاره‌های داده شده می‌پردازیم:

$$\text{گزینه «۱»} \quad \begin{array}{c} T \quad F \\ \vee \\ T \end{array} \Rightarrow \begin{array}{c} F \\ \wedge \\ F \end{array} \equiv \Rightarrow \equiv$$

$$\text{گزینه «۲»} \quad \begin{array}{c} F \\ \wedge \\ F \end{array} \Leftrightarrow \begin{array}{c} T \\ \wedge \\ F \end{array} \equiv \Leftrightarrow \equiv \Leftrightarrow \equiv$$

$$\text{گزینه «۳»} \quad \begin{array}{c} F \\ \Rightarrow \\ T \end{array} \equiv [(q \Rightarrow r) \Rightarrow r] \equiv (\oplus \Rightarrow) r$$

$$\text{گزینه «۴»} \quad \begin{array}{c} T \\ \Rightarrow \\ T \end{array} \Leftrightarrow \equiv \Leftrightarrow \equiv \Leftrightarrow \equiv$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۶۵- گزینه «۴»

(میثم فشنوری)

تشریح عبارت‌ها:

الف: درست

ب: درست

ج: درست

د: نادرست

$$(x+y)^3 = (x+y)^2 + 2$$

(استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۶- گزینه «۴»

(رضا قان بابایی)

ابتدا از قانون تبدیل گزاره شرطی به فصلی استفاده می‌کنیم:

$$\sim(\sim p \Rightarrow q) \vee \sim q$$

$$\equiv \sim(p \vee q) \vee \sim q \equiv (\sim p \wedge \sim q) \vee \sim q \equiv \sim q$$

قانون جذب

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۱۱)

۶۷- گزینه «۲»

(کتاب اول)

تابع ثابت را $g(x) = k$ فرض می‌کنیم و چون $g(20) \neq 0$ داده شده یعنی $k \neq 0$

خواهد بود:

$$\begin{aligned} g(-20) &= k \rightarrow \frac{g(-20)}{g(20)} = \frac{k}{k} = 1 \\ g(20) &= k \end{aligned}$$

(توابع ثابت، پند ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۶۸- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

برای عکس نقیض کردن یک گزاره داریم:

$$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$$

بنابراین علاوه بر جابه‌جا شدن p و q باید هر دو نقیض هم شوند؛ بنابراین گزینه «۳» صحیح می‌باشد.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۶۹- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در این استدلال هرکجا که بزرگتر بودن طرف چپ را بر هم بزنند سبب خطا در استدلال می‌شود. در گام ۱ از هر دو سمت مقداری مساوی کم می‌شود بنابراین بزرگتر بودن طرف چپ حفظ می‌شود. در گام دوم نیز اختلاف

دو برابر می‌شود اما در گام سوم با تقسیم بر عدد منفی $b-a$ طرف راست

بزرگتر خواهد شد که خطای دانش‌آموز در گام سوم می‌باشد.

(استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

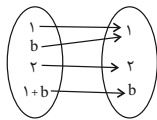
۷۰- گزینه «۳»

(علی آزار)

از a دو پیکان خارج شده است و اگر مؤلفه دوم آن نابرابر باشد، این نمودار

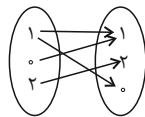
تابع نخواهد بود. برای رفع این مشکل، مؤلفه‌های دوم را یکسان قرار

می‌دهیم، $(a=1)$ پس نمودار به این صورت خواهد بود:

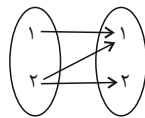

برای بررسی b ، اگر حالات مختلف برابری مؤلفه‌های اول را به‌صورت زیر در

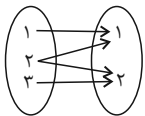
نظر بگیریم:

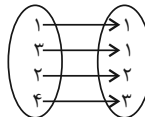
$b=0 \leftarrow$ تابع نیست.

$b=1 \leftarrow$ تابع نیست.

$b=2 \leftarrow$ تابع نیست.

$b=3 \leftarrow$ تابع است.

(توابع ثابت، پند ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۷)

علوم و فنون ادبی (۲)

۷۱- گزینه ۲

(عارفه سادات طباطبائی نژاد)

در بیت گزینه ۲ به عشق زمینی (زمینی بودن معشوق) و وصال اشاره شده است در حالی که مفاهیم «اعتقاد به قضا و قدر» و «ستایش عشق» و «غم‌گرایی» در گزینه‌های دیگر از ویژگی‌های شعر سبک عراقی است.

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۷۲- گزینه ۲

(امیر قیومی)

مدعیان عرفان هم که به اقتضای زمان با مغولان کنار آمده بودند، اندک اندک اصالت خود را از دست دادند.

(سبک عراقی، برگرفته از سؤالات امتحان نهایی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۷۳- گزینه ۴

(سعید یعفری)

«نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود، تا آنجا که نثر ساده در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد. امیرعلیشیر نوایی، کتاب محاکمة اللغتين را به ترکی نوشت.»

(سبک عراقی صفحه ۳۸)

۷۴- گزینه ۱

(محمدر نورانی)

پرهیز از زهد ریایی، توجه به صفا و پالایش درون، برتری عشق بر عقل و امثال آن‌ها مفاهیم و اندیشه‌های شعر این دوره را رقم می‌زنند.

(سبک عراقی، صفحه ۳۷)

۷۵- گزینه ۴

(ابراهیم رضایی مقدم)

تشبیه‌های فشرده اضافی در این بیت: لنگر تسلیم، موج خطر، مداحسان

تشبیه فشرده اضافی در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سیلاب حوادث - رخت هستی

گزینه ۲: باغ حسن

گزینه ۳: باغ عقل - آفتاب عشق

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۷۶- گزینه ۳

(محمدر نورانی)

در بیت این گزینه، وجه شبه وجود ندارد. (درخت مهربانی: مشبه / مانند: ادات تشبیه/ سرو بوستانی: مشبه‌به)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: صدا: مشبه / چون: ادات تشبیه/ بوی گل: مشبه‌به/ پخش می‌گشت: وجه شبه

گزینه ۲: سینهام: مشبه/ چون: ادات تشبیه/ غنچه: مشبه‌به/ صد چاک است: وجه شبه

گزینه ۴: ما: مشبه/ چو: ادات تشبیه/ نی: مشبه‌به/ کمر بسته بودن: وجه شبه (تشبیه، برگرفته از سؤال ۲۰ امتحان نهایی ۱۴۰۴، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۷۷- گزینه ۱

(افشین کیانی)

در بیت گزینه ۱: سه تشبیه وجود دارد.

آتش عشق - داغ وفا - چراغ هوس

تشبیه در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: شعر همچو شهد - باغ وصل - تو نخل (زنبور غسل) هستی

گزینه ۳: ابرو را مانند کمان ساخت - تیر بلا - دل عشاق مانند نشانه

گزینه ۴: خانه چون فانوس - شمع جمال - ماه چون پروانه

(تشبیه، برگرفته از سؤال ۲۱ امتحان نهایی ۱۴۰۴، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۷۸- گزینه ۲

(سمیه خان‌بیلی)

گزینه ۲: رخسار او [همچون] آتش است و دل بیچارگان [مانند] اسپند است: تشبیه فشرده غیراضافی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: شراب وصل، جام هجر، درخت دوستی: تشبیه فشرده اضافی

گزینه ۳: طایر فکر، دام اشتیاق: تشبیه فشرده اضافی

گزینه ۴: سنگ حادثه: تشبیه فشرده اضافی

(تشبیه، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۷۹- گزینه ۴

(سمیه خان‌بیلی)

اولین پایه آوایی مصراع اول «دوش از مس» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «دوش از مس»

دوش از مس	جد سوی می	خان آمد	پی و ما
-----------	-----------	---------	---------

گزینه ۳: تشبیه: خرابات طریقت / تشخیص: ویژگی‌های انسانی را به عقل نسبت دادن (بیت آخر)

(ترکیبی)

۸۰- گزینه ۳

(ابراهیم رضایی مقدم)

مفهوم بیت «۱»، «۲» و «۴»: تسلیم سرنوشت شدن و نیکی‌ها و بدی‌ها را به سرنوشت نسبت دادن.

مفهوم گزینه ۳: باور به اختیار و اراده و این که برخی مسائل مانند انجام گناه و عصیان ربطی به تقدیر ندارد.

(مفهوم، ترکیبی)

روان‌شناسی

۸۱- گزینه «۳»

(مهمربیبی)

یادگیری باعث شده است که یکی از دوقلوها بتواند نقاش ماهرتری باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: یادگیری یک عامل بیرونی است نه درونی.

گزینه «۲»: دوقلوهای همسان از نظر ژنتیکی یکسان هستند.

گزینه «۴»: دوقلوهای همسان از نظر جنسیت یکسان هستند.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از امتحانات مدرسه، صفحه‌های ۴۰ و ۴۲)

۸۲- گزینه «۳»

(فاطمه ابراهیمیان)

بررسی عبارت‌ها:

روان‌شناسی رشد تغییرات فرد را از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ بررسی می‌کند، بنابراین جمله اول درست و جمله دوم نادرست است. رشد، جنبه‌های مختلفی دارد؛ جسمانی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و اخلاقی. بر همین اساس روان‌شناسی رشد، جنبه‌های مختلف رشد را بررسی می‌کند، بنابراین جمله سوم نادرست و جمله چهارم درست است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۸۳- گزینه «۴»

(مهمربضا توکلی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) بنیاد بد و تغییرناپذیری آن، به عامل وراثت اشاره دارد.

ب) اشاره به اثرپذیری سگ اصحاب کهف از آدم‌های خوب، به عامل محیطی اشاره دارد.

ج) اثرپذیری گل از گل به عامل محیطی اشاره دارد.

د) اثرپذیرنبودن سنگ به عامل وراثت اشاره دارد.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از سؤال ۳ الف امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳، صفحه ۳۹)

۸۴- گزینه «۲»

(مهمربضا توکلی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یکی از عوامل مؤثر بر رشد وراثت است. عوامل وراثتی ایجادکننده صفاتی هستند که از قبل در فرد نهفته است. برخی از این صفات از بدو تولد در نوزاد ظاهر می‌شود.

گزینه «۲»: رشد یا پختگی به معنای آن دسته از تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان، طبق یک برنامه طبیعی انجام می‌گیرد.

گزینه «۳»: عوامل محیطی نیز می‌توانند تا حدودی بر رشد یا پختگی تأثیر بگذارند.

گزینه «۴»: رشد یا پختگی، با توجه به برنامه زیستی نسبتاً مشترکی که میان انسان‌ها به وجود می‌آورد، باعث می‌شود که انسان‌ها برخی صفات را در سنین خاص نشان دهند.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از امتحانات مدرسه، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۸۵- گزینه «۴»

(مهمربفان فرهادی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

- عبارت اول: رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی همچون توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری و توانایی‌های زبانی کودک اطلاق می‌شود و شامل احساس نمی‌شود.

عبارت سوم: کودکان قبل از دبستان هدایای بزرگ کم‌ارزش را بر هدایای کوچک پرارزش ترجیح می‌دهند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۴ و ۴۸)

۸۶- گزینه «۲»

(مهمربضا توکلی)

در مثال ذکر شده، حرکات دست به این موضوع اشاره دارد که در ابتدا کودکان قادر به حرکات درشت هستند، سپس مهارت حرکات ظریف مانند گرفتن اشیاء کوچک با انگشتان را به دست می‌آورند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۸۷- گزینه «۳»

(مهمربفان فرهادی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شباهت‌های افراد در سن شروع توانایی‌ها مربوط به عوامل وراثتی است و تفاوت‌های افراد در نحوه بروز توانایی‌ها بیشتر مربوط به عوامل محیطی است.

گزینه «۲»: عوامل وراثتی، ایجادکننده صفاتی است که از قبل در فرد نهفته است.

گزینه «۴»: عوامل محیطی، در بیرون از فرد وجود دارد و بر نحوه بروز تغییرات در جنبه‌ها و در مراحل مختلف رشد تأثیرگذار است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۲)

۸۸- گزینه «۴»

(مهمربیبی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آنان به سرعت تغییر می‌کند.

گزینه «۳»: هیجان‌ها منبع رفتارهای مثبت و سازنده هستند.

گزینه «۴»: مهدی دانش‌آموزی نوجوان است (کلاس دهم)، تغییرات و تحریک‌پذیری هیجانی بخشی طبیعی از فرایند رشد نوجوانی است و دلیلی بر بیماری نیست.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از امتحانات مدرسه، صفحه ۵۷)

۸۹- گزینه «۲»

(مهمربفان فرهادی)

بررسی عبارت:

- نوجوانان برخلاف کودکان، قادر به نظارت، ارزیابی و تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه هستند.

- سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد و در نتیجه، نوجوانان در یک لحظه اطلاعات بیشتری را در حافظه خود نگه می‌دارند.

- باید ویژگی منحصربه‌فرد بودن فرد نوجوان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود.

- تفکر فرضی برای اولین بار در دوره نوجوانی شکل می‌گیرد و مبنای استدلال در کودکی واقعیت‌های ملموس و بیرونی است.

توانایی‌هایی که در دوره کودکی وجود دارد و در دوره نوجوانی دچار پیشرفت می‌شود	توانایی‌هایی که در دوره کودکی وجود نداشته و در دوره نوجوانی به وجود می‌آیند
افزایش سرعت تفکر - گزینشی‌تر شدن توجه - رمزگردانی، ذخیره‌سازی و بازیابی بهتر	تفکر فرضی - ظرفیت‌سازی حافظه - مهارت فرافاصله - قدرت نظارت، ارزیابی و تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۹۰- گزینه ۲»

(ممدعرفان فرهاری)

عبارت دوم: نادرست است؛ نوجوانان در انتهای دوره نوجوانی به پختگی می‌رسند نه در ابتدای آن دوره.

عبارت سوم: نادرست است؛ رویش موی صورت در پسران از «ویژگی‌های جنسی ثانویه» می‌باشد.

عبارت چهارم: نادرست است؛ لازمه دستیابی به توانایی بهتر قضاوت کردن در مورد موضوعات اخلاقی، ارزشی و دینی رشد سریع شناختی در دوره نوجوانی و جوانی است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۳)

عربی، زبان قرآن (۲)

۹۱- گزینه ۳»

(عمیدرضا قانراپینی)

«يَكُونُ أَحَدُ أَجَلَتِي»: یکی از یارانم ... می‌باشد (رد گزینه «۴» / «تَآرَأُ»: خرمافروش («که» در گزینه «۲» اضافی است؛ رد سایر گزینه‌ها) / «هُوَ أَمَّارَةٌ»: او بسیار فرمان‌دهنده [است] (رد گزینه‌های «۲» / «المعروف»: کار نیک (رد گزینه‌های «۲ و ۴» / «متوكل»: متوكل («او» در گزینه «۲» اضافی است؛ رد گزینه‌های «۱ و ۲» / «خالق كل مخلوق»: آفریننده هر آفریده‌شده‌ای (رد گزینه‌های «۱ و ۲»)

(ترجمه، برگرفته از إقتباز نفسک صفحه‌های ۲۳ و ۲۵)

۹۲- گزینه ۱»

(آرمین ساعدرناه)

«تفتيشنا عن المال والراحة»: جست‌وجوی ما از دارایی و آسایش («گاهی» در گزینه‌های «۲ و ۳» اضافی است؛ رد سایر گزینه‌ها) / «قد يسبب»: گاهی باعث می‌شود (رد سایر گزینه‌ها) / «أن يمرر»: که تلخ شود (رد سایر گزینه‌ها) / «عيشنا الطلعب»: زندگی سخت‌مان (رد گزینه «۴»)

(ترجمه، صفحه ۱۹)

۹۳- گزینه ۲»

(فریه علی‌پور)

حَلَّتْ: فرود آمد / الطَّائِرَةُ الحربية: هواپیمای جنگی (رد گزینه «۴» / مررت: تلخ کرد (رد سایر گزینه‌ها) / عیش: زندگی / خبیثی: دوستم (دوست من) / کما: همانطور که (رد گزینه «۱ و ۴» / تشاء: می‌خواهند (رد گزینه «۱ و ۳» / غداتی: دشمنانم (رد گزینه «۳» / فی العشیة والغداة: در شامگاه (آغاز شب) و صبحگاه (آغاز روز) (رد گزینه «۱» به ترتیب اشتباه ترجمه شده‌است و در گزینه «۳» اصلاً ترجمه نشده‌است)

(ترجمه، ترکیبی صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۹۴- گزینه ۴»

(فریه علی‌پور)

ترجمه درست گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: زبان عربی را بعد سه ماه با کمک استاد کوشایمان یاد خواهیم گرفت.
گزینه «۲»: آن کافران جدایی مسلمانان را در بیابان‌ها، دوست می‌داشتند.
گزینه «۳»: زیبایی انسان، شیوایی زبانش است.

(ترجمه، ترکیبی)

۹۵- گزینه ۴»

(مهیر همایی)

«بسیاری از شاعران ایرانی: کثیر من الشعراء الإيرانيین» (رد سایر گزینه‌ها) / «بیت‌هایی آمیخته»: آیاتاً ممزوجة / «می‌سرودند»: کان .. ینشدون، کانوا ینشدون (رد گزینه «۱ و ۳» / «آن را می‌نامیدند»: (در این جا) یسمونها (رد سایر گزینه‌ها)

(تعریب، صفحه ۱۸)

۹۶- گزینه ۲»

(مهیر همایی)

این ضرب‌المثل با عبارت گزینه «۲»؛ هرکس تجربه شده را بیازماید، دچار پشیمانی می‌شود. تناسب مفهومی دارد.

(مفهومی، صفحه ۱۸)

۹۷- گزینه ۴»

(کتاب جامع)

«أصغر» به معنی «کوچک‌تر» اسم تفضیل است. در حالی که بقیه گزینه‌ها معنای رنگ دارند.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بنفش

گزینه «۲»: قرمز

گزینه «۳»: نقره‌ای

(لغت، مشابه تمرین هفتم صفحه ۱۴)

۹۸- گزینه ۳»

(افشین کریمیان‌فرد)

در این گزینه «المُعَرَّبَة» و «المُفْرَدَات» اسم مفعول هستند نه اسم فاعل!

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «الْعَمَالُ» جمع «العامل» و اسم فاعل است.

گزینه «۲»: «الْلَّاعِبُونَ» اسم فاعل است.

گزینه «۴»: «مُعَلِّم» اسم فاعل است.

نکته: برای تشخیص نوع مشتق بودن یک اسم (اسم فاعل و اسم مفعول و اسم مبالغه و مانند آنها...) تنها باید حالت مفرد یک اسم را ملاک قرار داد.

(قواعد، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه‌های ۲۱ و ۲۳)

۹۹- گزینه ۲»

(آرمین ساعدرناه)

«الكفار» جمع «كافر» است و اسم مبالغه نیست. (دقت داشته باشید که دو وزن «فَعَال» (جمع اسم فاعل از ثلاثی مجرد) و «فَعَال» (وزن اسم مبالغه) را با هم اشتباه نگیرید!)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: الحداد

گزینه «۳»: العلامه

گزینه «۴»: الجوال

(قواعد، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۰۰- گزینه ۲»

(علی‌اکبر ایمان‌پرور)

«الکتاب» مفردش «الکتاب» (اسم فاعل) - «المشهورین» اسم مفعول / «عَلَّامَة» اسم مبالغه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مُصَادَقَة» مصدر باب مفاعلة است و اسم مفعول نیست / «الجاهل» = اسم فاعل / «الکَذَاب» = اسم مبالغه

گزینه «۳»: «المُؤَطَّفُون» = اسم مفعول / «الْفَلَّاحِين» = اسم مبالغه (دلالت بر شغل و حرفه) / «المَزَارِع» = مفردش «المزرعة» (اسم مکان)

گزینه «۴»: «الحداد» = اسم مبالغه (دلالت بر شغل) / «مُسَاعَدَة» مصدر باب مفاعلة / «مُتَحَرِّكَة» = اسم فاعل از باب تفعّل / الْعَمَال: جمع العامل (اسم فاعل)

(قواعد، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۵)

فلسفه (۱)

۱۰۱- گزینه ۴

(سیرمهمهری طباطبائی)

سه گزینه ابتدایی همگی نشان‌دهنده تفاوت فیلسوف با سایر مردم در نظر دادن در خصوص مسائل بنیادین است، اما این که فیلسوف از ابتدا سخنان مردم را نپذیرد، اشتباه است. او به صحبت‌ها گوش می‌کند و اگر به نادرستی آن‌ها پی ببرد، آن‌ها را نمی‌پذیرد.

(فلسفه و زندگی، مشابه سوال ۱۴۳ کتاب پرتکرار، صفحه ۲۳)

۱۰۲- گزینه ۱

(غلامحسین عزیزی)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲: فیلسوف واقعی اگر به درستی استدلال‌ها پی ببرد، آن‌ها را می‌پذیرد و بایستی در کار نیست.

گزینه ۳: عبارات خدا، آزادی، اختیار، خوشبختی و رنج، همه از مسائل بنیادین فلسفی هستند.

گزینه ۴: فلسفه از توانایی منطقی کمک می‌گیرد و خود قادر به تشخیص مغالطه‌ها نیست، چون از کارهای مهم منطق، شناختن مغالطه‌ها و دوری از آن‌هاست که برای فلسفه ضروری است.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۰۳- گزینه ۲

(مهرشار ایمانی نسب)

کسی که بتواند زنجیرش را پاره کند و از غار بیرون بیاید، به تدریج با نور حقیقت آشنا خواهد شد.

نکات مهم درسی:

آشنایی با حقیقت بعد از خروج از غار به تدریج صورت می‌گیرد و نه به سرعت.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: مردم درون غار فکر می‌کنند سایه‌ها، اشیای واقعی هستند و همه سر و صداها از آن‌هاست.

گزینه ۲: تمثیل غار افلاطون مثالی برای استقلال در اندیشه و رهایی از عادات غیرمنطقی است که جزء فواید تفکر فلسفی هستند.

گزینه ۴: انسان رهانشده از غار به تدریج چشمانش به نور عادت می‌کند.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۰۴- گزینه ۳

(مهمهری رفایی بقا)

از نظر پارمنیدس، هستی و وجود، حقیقتی ثابت دارد نه اینکه در حال حرکت و شدن باشد، و فقط با تفکر عقلانی است که می‌توان فهمید واقعیتی بدون تغییر و جلودان در جهان وجود دارد.

(آغاز تاریخی فلسفه، مشابه «به کار ببریم» صفحه ۳۵ و متن صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۱۰۵- گزینه ۲

(غلامحسین عزیزی)

الف) اشاره به نظریه «وحدت اضداد» هراکلیتوس دارد.

ب) می‌تواند نظر تالس باشد. تالس، عقیده داشت که آب، اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست و همه چیز، در نهایت، از آب ساخته شده است؛ زیرا او می‌دید که آب در درجات بالا بخار می‌شود و در درجات بسیار پایین منجمد و سخت می‌گردد و وقتی به صورت باران می‌آید، گیاهان از زمین می‌رویند. پس این‌ها هم حتماً شکل دیگری از آب‌اند.

ج) نظر پارمنیدس را مطرح می‌نماید. او برای نخستین بار به مفهوم «بودن» و «شدن» یعنی «وجود» و «حرکت» که از مفاهیم اصلی فلسفه هستند، توجه دقیق کرده و تفاوت آن دو را ذکر کرده است.

د) به نظر فیثاغورس اشاره دارد. ارسطو درباره فیثاغورس و پیروان او می‌گوید: «فیلسوفانی که به نام فیثاغوریان خوانده می‌شوند، نخستین کسانی بوده‌اند که خود را وقف ریاضیات کرده و باعث پیشرفت آن شده‌اند. در نظر آنان، اصول ریاضی درباره تمام موجودات صادق است و اعداد و اصول اعداد، همان عناصر اولی همه موجودات هستند.»

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۵)

۱۰۶- گزینه ۱

(علیرضا نصیری)

تالس به این دلیل آب را پایه و اساس سایر چیزها می‌دانست که آب در درجات پایین منجمد و سخت می‌شود و در درجات بالا بخار می‌شود و تغییر می‌کند. پس نتیجه می‌گرفت همه چیز، شکل دیگری از آب است.

(آغاز تاریخی فلسفه، مشابه «به کار ببریم» صفحه ۳۵ کتاب درسی و متن صفحه ۳۱)

۱۰۷- گزینه ۱

(پرگل رفیعی)

از آن جایی که اساساً نمی‌توان به مکان و زمان دقیق شروع دانش فلسفه دست یافت، بنابراین نمی‌توان در یافتن ریشه اندیشه‌ها بر آن تأکید کرد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: گاه و بی‌گاه ما از جملاتی فلسفی استفاده می‌کنیم، گرچه ممکن است ندانیم که از چه تاریخی وارد فرهنگ بشری شده است.

گزینه ۳: بی‌تردید هر جا که تمدنی شکل گرفته، کسانی هم بوده‌اند که درباره اساسی‌ترین مسئله‌های هستی و زندگی بشر می‌اندیشیده‌اند.

گزینه ۴: آثار مکتوب برخی تمدن‌ها به ما نرسیده است و ما اطلاعی از اندیشه‌ها و سخن آنان نداریم و ممکن است در اثر گذشت زمان آثار تمدنی آنان از بین رفته باشد.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۱۰۸- گزینه ۱

(کوثر دستورانی)

پایه‌گذاری فلسفه به حدود شش قرن قبل از میلاد باز می‌گردد. دگرگونی‌های عالم طبیعت از همان آغاز ذهن اندیشمندان را به خود مشغول ساخته است. اما شناخت مغالطات که مربوط به منطق است و مسائل مربوط به خیر و شر، بعداً مورد توجه قرار گرفته‌اند.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰)

۱۰۹- گزینه ۲

(کتاب جامع)

تشریح گزینه نادرست:

سهروردی معتقد است فلاسفه دوره کیانیان اندکی پیش از فیلسوفان دوره یونان باستان و برخی هم‌زمان و پس از آنان می‌زیسته‌اند.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

۱۱۰- گزینه ۲

(کتاب جامع)

تشریح گزینه نادرست:

فیثاغورس، ریاضیات را به گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان در هم آمیخت.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

فلسفه (۱) - آشنا

۱۱۱- گزینه ۴

(کتاب جامع)

فیلسوف واقعی کسی است که درباره استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به درستی‌شان پی‌ببرد، آنها را می‌پذیرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: فیلسوف درباره مسائل فلسفی به نحو جدی فکر می‌کند.
گزینه ۲: فیلسوف با روش «درست» وارد مسائل فلسفی می‌شود و پاسخ می‌دهد.
گزینه ۳: باورهای منظم و «پیوسته» دارد و می‌تواند برای آنها استدلال ارائه کند.
(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۳)

۱۱۲- گزینه ۴

(کتاب جامع)

اندیشیدن فیلسوفانه، تأمل کردن درباره باورهای مربوط به زندگی است، آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها، پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای نادرست است. در این صورت، خودمان بنیان‌های فکری خود را می‌سازیم و به آزاداندیشی می‌رسیم و شخصیتی مستقل کسب می‌کنیم.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۱۱۳- گزینه ۲

(کتاب جامع)

باورهایی که فلسفه ما را می‌سازند، نقش تعیین‌کننده‌ای در انتخاب اهداف دارند. به عبارت دیگر، این باورها هستند که به ما می‌گویند چه چیزی را هدف زندگی قرار دهیم و از چه چیزی دوری کنیم. لذا می‌توان گفت فلسفه هر کس معنادهنده به زندگی اوست.

نکته مهم درسی:

باورها، فلسفه ما را می‌سازند و در انتخاب اهداف نقش دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: این گزینه با عبارت مذکور در صورت سؤال ارتباطی ندارد.
گزینه ۳: این گزینه بیانگر دلیل مناسب برای عبارت صورت سؤال نیست.
گزینه ۴: این گزینه نیز عبارت صورت سؤال را به درستی تکمیل نمی‌کند.
(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۱۱۴- گزینه ۱

(کتاب جامع)

سهروردی که از فیلسوفان بزرگ دوره اسلامی است، معتقد است که در دوره کیانیان انسان‌های وارسته‌ای بوده‌اند که هم به حکمت و فلسفه می‌اندیشیدند و هم دارای سلوک معنوی بوده‌اند.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲: بی‌تردید هر جا که تمدنی بوده، کسانی هم بوده‌اند که درباره مسائل اساسی می‌اندیشیده‌اند.

گزینه ۳: تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر، مقدمه و پلکان تمدن‌های جدیدتر بوده‌اند.
گزینه ۴: تمدن‌های چین، هند، بین‌النهرین و مصر پیش از تمدن یونان شکل گرفته‌اند.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۱۵- گزینه ۱

(کتاب جامع)

تشریح موارد نادرست:

گزینه ۲: بی‌تردید هر جا تمدنی شکل گرفته صحبت پیرامون هستی و زندگی بشر نیز وجود داشته است، حتی اگر آثار مکتوبی از آن به دست ما نرسیده باشد.

گزینه ۳: اوپانیشادها شامل متون متعدد هندو و گاتاها سروده‌های زرتشت است.

گزینه ۴: دستاوردهای تمدن‌های ساده‌تر و قدیم‌تر به تمدن‌های جدیدتر منتقل شده‌اند.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

۱۱۶- گزینه ۱

(کتاب جامع)

حدود ۶ قرن پیش از میلاد در ایونیا، مباحث فلسفی پایه‌گذاری شد و اولین فیلسوفان یونان پا به عرصه وجود گذاشتند. در آغاز شکل‌گیری فلسفه، آن‌چه بیش از هر چیز این اندیشمندان را به خود مشغول می‌داشت، دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در طبیعت رخ می‌داد و آنها این دگرگونی‌ها را به روش عقلی توضیح می‌دادند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: اولین فیلسوفان دگرگونی‌های طبیعت را از نظر عقلی تحلیل می‌کردند.
گزینه ۳: تمام فیلسوفان این دوره متولد آتن نبودند و همگی در آتن نمی‌زیستند.
گزینه ۴: آنان دانشمندانی بودند که کم و بیش با مجموعه علوم زمان خود از جمله فلسفه آشنا بودند، نه این‌که در تمامی علوم متبحر باشند.
(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۱۷- گزینه ۴

(کتاب جامع)

سوفیست‌ها به دلیل این که نظرات اندیشمندان و جهان‌شناسان با یکدیگر متضاد بود و نتوانسته بودند تفسیر درستی از جهان ارائه دهند، به بیهوده بودن نظر ایشان حکم دادند و به تعلیم فن سخنوری تأکید کردند نه بالعکس.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سوفیست‌ها به جای رسیدن به حقیقت، پیروزی بر رقیب را هدف قرار دادند. پس پیروزی برای ایشان تقدم داشت.
گزینه ۲: به تدریج دیدگاه دانشمندان ایونیا (زادگاه فلسفه یونانی)، آتن، پایتخت یونان را هم تحت تأثیر قرار داد و آتن به مرکز نظریات گوناگون و اختلافات فکری تبدیل شد. آرا و نظریات گوناگون و غالباً متضادی که این اندیشمندان عرضه داشتند، سبب شد تا نوعی تشویش و نگرانی بر مردم آن روزگار غالب شود و بذریع‌اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه در ذهن ایشان پراکنده گردد و در نهایت به ظهور سوفیست‌ها بینجامد.
گزینه ۳: این گروه خود را سوفیست می‌خواندند. پس خودشان مبدأ نام‌گذاری خود بودند.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

۱۱۸- گزینه ۴

(کتاب جامع)

هراکلیتوس معتقد بود که همه چیز در سیلان و حرکت است و هیچ چیز ثابتی در جهان وجود ندارد (تغییر و تحول دائمی جهان).

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱، ۳۲ و ۳۵)

۱۱۹- گزینه ۳

(کتاب جامع)

نظریه «وحدت اضداد» و «تغییر و تحول دائمی جهان هستی» متعلق به هراکلیتوس می‌باشد. پارمنیدس برای اولین بار به تفاوت «بودن» و «شدن» توجه دقیق کرد و معتقد بود که هستی امری ثابت است.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱، ۳۲ و ۳۵)

۱۲۰- گزینه ۱

(کتاب جامع)

تشریح سایر موارد:

گزینه ۲: این تمدن‌ها پیش از تمدن یونان شکل گرفته‌اند.
گزینه ۳: اوپانیشادها شامل متون متعدد هندو است.
گزینه ۴: این نظر مربوط به سهروردی درباره ایران باستان است.
(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

پاسخ نامه

علوم و معارف اسلامی

آزمون ۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف حام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۶۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی، زبان قرآن (۱)

۱۲۱- گزینه «۱»

(رضا مهریزاده)

«و أَدْخَلْنِي»: و مرا وارد کن (رد گزینه ۲ و ۴) / «بِرَحْمَتِكَ»: با رحمت (با رحمت خود) (با رحمت خویش) (رد گزینه ۳) / «فِي عِبَادِكَ» الصَّالِحِينَ: در میان بندگان شایسته‌ها (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه، ترکیبی)

۱۲۲- گزینه «۳»

(مهمربها سوری)

«لَمَّا + ماضی»: وقتی که ... - «عَزَمْتُ»: تصمیم گرفت / «شَاهَدْتُ» (ماضی) ... تَقَفَزُ (مضارع) .. دید می‌پریدند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: همین که: وقتی که - درخواست کرد: تصمیم گرفت / از آن‌که: از نجات دهنده اش - (کسی را نیافت: ترجمه نشده) / می‌پرند: می‌پریدند.
گزینه «۲»: عزم تشکر: تصمیم گرفت تشکر کند / ندید: نیافت / دلفینی: دلفین‌هایی / داشت می‌پرید: می‌پریدند.

گزینه «۴»: قصد نمودم: تصمیم گرفت / نجات دهنده‌ام: نجات‌دهنده‌اش / تشکر نمایم: تشکر نماید / نیافتم: نیافت / دیدم: دید / می‌پرند: می‌پریدند.

(ترجمه، ترکیبی)

۱۲۳- گزینه «۱»

(امیرعلی فردین)

با توجه به عبارت و حضور نون و قایه در «إِجْعَلْنِي»: مرا ... قرار بده عبارت «مرا» در گزینه‌های «۳» و «۴» ترجمه نشده است. به همین دلیل رد می‌شوند و همین‌طور در صورت سؤال «عَيْن»: چشم / نظر) مفرد می‌باشد که در گزینه «۲» جمع ترجمه شده است. به همین خاطر گزینه «۲» رد می‌شود. کلمه «صَغِيرًا»: کوچک) در گزینه «۴» به صورت «کوچک‌تر» ترجمه شده که اشتباه است. کلمه «أَعْيُنَ»: چشم‌ها / انتظار) جمع است، اما در گزینه‌های «۲» و «۳» به صورت مفرد ترجمه شده است و به همین دلیل مجدداً گزینه‌های «۲» و «۳» رد می‌شوند.

(ترجمه، ترکیبی)

۱۲۴- گزینه «۱»

(امیرعلی فردین)

دلیل اشتباه بودن گزینه «۱» این است که در ترجمه، فعل مجهول داریم (می‌شود)، اما در عبارت صورت سؤال، فعل مجهول نداریم و ترجمه صحیح آن (یاد خدا شفاى دل‌هاست) می‌باشد.

(ترجمه، ترکیبی)

۱۲۵- گزینه «۱»

(امیرعلی فردین)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: عبارت «الحيوانات» وجود ندارد و «تَرْضَع» مجهول می‌باشد، به همین خاطر رد می‌شود. در گزینه «۳» ترتیب کلمات در تعریب به هم خورده است و همین‌طور عبارت «صِغَارَه» اشتباه است و باید «صِغَارَهَا» باشد، به همین دلیل رد می‌شود. و در گزینه «۴» مانند گزینه «۳» و علاوه بر آن به جای «عن» باید حرف «من» بیاید، به همین دلیل گزینه «۴» هم رد می‌شود.

(تعریب، ترکیبی)

۱۲۶- گزینه «۲»

(امیرعلی فردین)

ترجمه صحیح «بوییدن» می‌باشد. ترجمه کامل آن «بینی عضو است که بوییدن بدون آن ممکن نیست.»

(لغات، ترکیبی)

۱۲۷- گزینه «۴»

(رضا مهریزاده)

ترجمه عبارت: «کرامت هر فرد به دانش و ادب اوست نه به خویشاوندی و نسب او!»
مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کسی که دارای ذات و اصل نامناسبی است اصلاح نمی‌شود حتی اگر مقام والایی داشته‌باشد.

گزینه «۲»: در دنیا کسی دارای مقام بالاتری از دیگران باشد مهم نیست مثل دریا که در روی آن خاشاک و در زیر آن گوهر است.

گزینه «۳»: ارزش انسان به بخشنده‌گی و بزرگواری اوست، و فرد بی اخلاق و بی کرامت ارزشی ندارد.

گزینه «۴»: ارزش واقعی انسان به دانش و فضیلت اوست، نه به ثروت و اصل و نسب! (مفهوم، ترکیبی)

۱۲۸- گزینه «۲»

(نویز امسالی)

در این عبارت «صدیق» مبتدا و «مَنْ أَفْضَلُ» خبر آن است. دقت شود «المؤدَّب» صفت «صدیق» و «تَلَامِيذُ» مضاف‌إلیه «أَفْضَلُ» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الفواصون» مبتدا و «يَسْتَطِيعُونَ» خبر آن است.

گزینه «۳»: «هَذَا» مبتدا و «عَمَلُ» خبر آن است.

گزینه «۴»: «الموظَّفون» مبتدا و «قَائِمُونَ» خبر آن است.

(قواعد، ترکیبی)

۱۲۹- گزینه «۳»

(آرمین ساعدپناه)

نقش «تَعْلَمُ» در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعل امر است. (با توجه به «رَجَاءً»).

گزینه «۲»: مجرور به حرف جرّ است.

گزینه «۴»: فعل ماضی است.

(قواعد، ترکیبی)

۱۳۰- گزینه «۲»

(علی اکبر ایمان‌پور)

«خَيْرٌ»: مبتدا، «كَمْ»: مضاف‌إلیه و «مَنْ» خبر مبنی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «الْخَلِيبُ» مبتدا و «مَمْلُوءٌ»: خبر معرب است.

گزینه «۳»: «جَمَالٌ»: مبتدا، «نَشْرٌ»: خبر معرب است و نیز «الْعَمَلُ» خبر معرب برای «ثَمَرَةٌ» است.

گزینه «۴»: «هَؤُلَاءِ»: مبتدای مبنی و «جَالِسُونَ»: خبر معرب است.

(قواعد، ترکیبی)

عربی، زبان قرآن (۲)

۱۳۱- گزینه «۳»

(مبیدرضا قانرازمینی)

«يَكُونُ أَحَدُ أَجَلَتِي»: یکی از یارانم ... می‌باشد (رد گزینه «۴») / «تَمَارًا»: خرمافروش («که» در گزینه «۲» اضافی است؛ رد سایر گزینه‌ها) / «هُوَ أَمَّارَةٌ»: او بسیار فرمان‌دهنده [است] (رد گزینه‌های «۲») / «المعروف»: کار نیک (رد گزینه‌های «۲ و ۴») / «مَتَوَكَّلٌ»: متوکل («او» در گزینه «۲» اضافی است؛ رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «خَالِقُ كُلِّ مَخْلُوقٍ»: آفریننده هر آفریده‌شده‌ای (رد گزینه‌های «۱ و ۲»)

(ترجمه، ترکیبی)

۱۳۲- گزینه «۱»

(آرمین ساعده‌پناه)

«تَفْتِيْشِنَا عَنِ الْمَالِ وَالرَّاحَةِ»: جست‌وجوی ما از دارایی و آسایش («گاهی» در گزینه‌های «۲ و ۳» اضافی است؛ رد سایر گزینه‌ها) / «قَدْ يَسْبَبُ»: گاهی باعث می‌شود (رد سایر گزینه‌ها) / «أَنْ يُمَرَّرَ»: که تلخ شود (رد سایر گزینه‌ها) / «عَيْشِنَا الطَّلَبِ»: زندگی سختمان (رد گزینه «۴»)

(ترجمه، ترکیبی)

۱۳۳- گزینه «۲»

(فریبه علی‌پور)

حَلَّتْ: فرود آمد / الطَّائِرَةُ الْحَرِيَّةُ: هواپیمای جنگی (رد گزینه «۴») / مَرَّرَتْ: تلخ کرد (رد سایر گزینه‌ها) / عِشْ: زندگی / حَبِيبِي: دوستم (دوست من) / كما: همانطور که (رد گزینه «۱ و ۴») / تَشَاءُ: می‌خواهند (رد گزینه «۱ و ۳») / غَدَاتِي: دشمنانم (رد گزینه «۳») / فِي الْعَشِيِّ وَالْفَدَاةِ: در شامگاه (آغاز شب) و صبحگاه (آغاز روز) (در گزینه «۱»، به ترتیب اشتباه ترجمه شده‌است و در گزینه «۳» اصلاً ترجمه نشده‌است)

(ترجمه، ترکیبی)

۱۳۴- گزینه «۴»

(فریبه علی‌پور)

ترجمه درست گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: زبان عربی را بعد سه ماه با کمک استاد کوشایمان یاد خواهیم گرفت.
گزینه «۲»: آن کافران جدایی مسلمانان را در بیابان‌ها، دوست می‌داشتند.
گزینه «۳»: زیبایی انسان، شیوایی زبانش است.

(ترجمه، ترکیبی)

۱۳۵- گزینه «۴»

(مبیدهمایی)

«بسیاری از شاعران ایرانی»: كَثِيرٌ مِنَ الشَّعْرَاءِ الْإِيرَانِيِّينَ (رد سایر گزینه‌ها) / «بیت‌هایی آمیخته»: أَلْبَانًا مَزْجَةً / «می‌سرودند»: كَانُوا يَنْشُدُونَ (رد گزینه «۱ و ۳») / «آن را می‌نامیدند»: (در این جا) يُسَمُّونَهَا (رد سایر گزینه‌ها)

(تعریب، ترکیبی)

۱۳۶- گزینه «۲»

(مبیدهمایی)

این ضرب‌المثل با عبارت گزینه «۲»: هرکس تجربه شده را بیازماید، دچار پشیمانی می‌شود. تناسب مفهومی دارد.

(مفهوم، ترکیبی)

۱۳۷- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

«أَصْغَرَ» به معنی «کوچک‌تر» اسم تفضیل است. در حالی که بقیه گزینه‌ها معنای رنگ دارند.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بنفش

گزینه «۲»: قرمز

گزینه «۳»: نقره‌ای

(لغت، ترکیبی)

۱۳۸- گزینه «۳»

(افشین کریمیان‌فرز)

در این گزینه «الْمُعَرَّةُ» و «الْمُفْرَدَاتُ» اسم مفعول هستند نه اسم فاعل!

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «الْعَمَالُ» جمع «العامل» و اسم فاعل است.

گزینه «۲»: «الْلَّاعِبُونَ» اسم فاعل است.

گزینه «۴»: «مُعَلِّمٌ» اسم فاعل است.

نکته: برای تشخیص نوع مشتق بودن یک اسم (اسم فاعل و اسم مفعول و اسم مبالغه و مانند آنها...) تنها باید حالت مفرد یک اسم را ملاک قرار داد.

(قواعد، ترکیبی)

۱۳۹- گزینه «۴»

(درویشعلی ابراهیمی)

در این عبارت، اعراب «الأخ» فرعی نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: علامت اعراب (أبو) فرعی با (واو) است.

گزینه «۲»: علامت اعراب (فی) فرعی با (یاء) است.

گزینه «۳»: علامت اعراب (أخا) فرعی با (الف) است.

(قواعد، ترکیبی)

۱۴۰- گزینه «۲»

(مریم آقاییاری)

در گزینه «۲»، «محمد» از اسامی منصرف است و غیر منصرف نمی‌باشد.

دقت کنید نام هفت تن از پیامبران، منصرف است:

«محمد، شعیب، شیث، صالح، لوط، نوح و هود»

تشریح گزینه‌های دیگر:

در سایر گزینه‌ها به ترتیب کلمات «کرمان، رمضان و أعلم» غیر منصرف هستند.

(قواعد، ترکیبی)